

BAŞKAN - Peki; teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, Sözlü Sorular ile diğer denetim konularını görüşüyor ve gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

Önce, yarım kalan işlerden başlayacağız.

VII. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - İzmir Milletvekili Rifat Serdaroğlu'nun; İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın; Ankara Milletvekili Yıldırım Akbulut'un; Şırnak Milletvekili Mehmet Salih Yıldırım'ın; Gaziantep Milletvekili Ali İlksoy, Konya Milletvekili Ömer İzgi ve Ankara Milletvekili Nejat Arseven'in; İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 42 Arkadaşının; Zonguldak Milletvekili Hasan Gemici'nin ve İzmir Milletvekili İsmail Saygın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtisazında Değişiklik Yapılmasına Dair İhtisaz Teklifleri ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/94, 2/232, 2/286, 2/307, 2/310, 2/311, 2/325, 2/442, 2/449) (S. Sayısı : 527)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtisazında Değişiklik Yapılmasına Dair İhtisaz Tekliflerinin görüşülmeyen maddeleri, 10.1.2001 tarihli 42 nci Birleşimde, İhtisazın 88 inci maddesine göre, Komisyona geri verilmişti; ancak, Komisyon, raporunu henüz vermediğinden, teklifin görüşmelerini erteliyoruz.

Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtisazının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İhtisaz Teklifi ve Anayasa Komisyonu raporunun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

2. - Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtisazının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İhtisaz Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/661) (S. Sayısı : 586) (1)

BAŞKAN - Komisyon ve Başkanlık Temsilcisi yerinde.

Sayın milletvekilleri, teklifin 1 inci maddesi üzerinde verilen önergelerin ayrıntılı işleminde kalınmıştır.

Şimdi, Tunceli Milletvekili Kamer Genç tarafından verilen, Komisyonun ve Başkanlık Temsilcisinin katılmadığı, maddenin Anayasaya aykırı olduğuna dair önergeyi, hatırlatmak için tekrar okutup, oylarınıza sunacağım.

(1) 586 S. Sayılı Basmayazı 26.1.2001 tarihli 50 nci Birleşim Tutanağına ekli.

Sayın Başkanlığa

Görüşülecek olan 586 sıra sayılı Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin 1 inci maddesi Anayasaya aykırıdır. Metinden, bu nedenle çıkarılması gerekir.

Kamer Genç

Tunceli

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, oylama sırasında karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir; karar yetersayısı vardır.

Madde üzerinde 3 adet önerge vardır; önergeler okunmuştu; aykırılık işlemine göre en aykırı önergeden başlıyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifinin Çerçeve 1 inci maddesiyle değiştirilmek istenen 60 ıncı maddesinin altıncı fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz. Saygılarımla.

Ahmet Kabil

Rize

"Soru ve cevap süresi 5 dakikayla sınırlıdır."

AHMET KABİL (Rize) - Önergemi geri çekiyorum, (DYP sıralarından alkışlar[!])

BAŞKAN - Peki, önerge geri çekilmiştir.

Diğer önergeyi...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Niye verdiniz o zaman?!

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan, önerge evvela okunur, okunduktan sonra geri çekebilir.

BAŞKAN - Okundu efendim. Okuma işlemi...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Önergelerin bir daha okunması lazım efendim.

BAŞKAN - İkinci kere okunuyor efendim; daha önce okunmuştu bunlar; efendim, bir önceki birleşimde görüşülmüştü bu konular.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkanım, geri alacağı önergeyi niye vermiş arkadaşımız?!

ZEKİ ÇAKAN (Bartın) - Sana ne...

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum; iki önerge de Ahmet Kabil'in.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı...

BAŞKAN - Sayın Kabil, diğer önergenizi de çekiyor musunuz efendim?

AHMET KABİL (Rize) - Çekiyorum.

BAŞKAN - Peki.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, burada, sırf, muhalefeti susturmak için verilen önergeler sıralanıyor...

BAŞKAN - 1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1 inci madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 79 uncu maddesi, kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Raporların okunmaması

Madde 79. - Kanun tasarı ve tekliflerinin kabulüne veya reddine dair esas komisyon raporları ile araştırma, soruşturma ve diğer komisyon raporları; görüşmelerine başlanırken, Genel Kurulda okutulmaz. Ancak, bu raporların kaç numaralı sıra sayısı olarak bastırılıp dağıtıldıkları Başkanca ifade edilir."

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Oylama isteğimiz vardı Sayın Başkan...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkanım, Grubumuz milletvekillerinin bir açık oylama talebi vardı efendim.

BAŞKAN - Efendim, bana intikal etmedi.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Ulaşmadı mı?! 1 inci maddeyle ilgili...

BAŞKAN - Efendim, bana intikal eden bir hadise yok.

AHMET SÜNNETÇİOĞLU (Bursa) - Bürokratlarınıza sorun Başkan...

BAŞKAN - Efendim 2 nci maddede...

Sayın Başkan, bana intikal ettirilmediği için... Oylama işlemini de tamamlamış olduk...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, fevkalade yanıltır; işi aceleye getirmenin doğurduğu en basit mesele budur.

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - İptal sebebi...

BAŞKAN - Efendim, 1 nci maddeyi açık oylama isteğiyle birlikte yeniden ele alıp görüşeceğiz.

Buyurun.

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Niye yapıyorsunuz! Böyle olmaz ki...

BAŞKAN - Efendim, arkadaşlarımız unutmuşlar; bizim de bu konuda bir kastımız yok. Yani, bunu çok büyütmenin, sorun etmenin bir...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Olabilir efendim, ona bir itirazımız yok. Yalnız, siz tashih edin...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, İçtüzük Teklifinin 1 inci maddesi...

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Başkanım, hoşgeldin...

BAŞKAN - Ne yapalım efendim, arkadaşlarımızın isteği yerine gelsin, açık oylama yapalım.

Arkadaşlarımızın kabahati; ama, olsun efendim, oylayacağım; 5 dakika geç olsun, arkadaşlarımızın isteği yerine gelsin.

İçtüzük teklifinin 1 inci maddesiyle ilgili olarak oylamanın...

AHMET SÜNNETÇİOĞLU (Bursa) - Gereği yerine getirilsin.

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Hukuk, hukuk... Kanun...

BAŞKAN - İstek değil mi efendim?! İstek yerine gelmeyecek mi?!

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Efendim, karışmayın her yerden, müsaade buyurun!

Sayın Başkanım, siz buyurun efendim.

BAŞKAN - Sayın Avni Doğan?.. Burada.

Sayın Hatiboğlu?.. Burada.

Sayın Esengün?.. Burada.

Sayın Zeki Çelik?..

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Erbaş tekabbül ediyor.

Sayın Mehmet Özyol?.. Burada.

Sayın Nezir Aydın?.. Burada.

Sayın Ejder Arvas?.. Burada.

Sayın Ali Oğuz?.. Burada.

Sayın Mustafa Geçer?.. Burada.

Sayın Niyazi Yanmaz?.. Burada.

Sayın Faruk Çelik?..

LÜTFİ YALMAN (Konya) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Lütfi Yalman tekabbül ediyor.

Sayın İsmail Özgün?.. Burada.

Sayın Hüseyin Arı?.. Burada.

Sayın Osman Aslan?..

MEHMET BATUK (Kocaeli) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Batuk tekabbül ediyor.

Sayın Ramazan Toprak?..

VEYSEL CANDAN (Konya) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Candan tekabbül ediyor.

Sayın Nazlı Ilıcak?.. Burada.

Sayın Turhan Alçelik?..

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Uzunkaya tekabbül ediyor.

TURHAN ALÇELİK (Giresun) - Buradayım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Yeni girdiniz efendim. Tamam...

Sayın Alçelik burada.

Sayın Eyüp Fatsa?..

YAKUP BUDAK (Adana) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Yakup Budak tekabbül ediyor.

Sayın Mehmet Bekaroğlu?..

ALİ SEZAL (Kahramanmaraş) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Ali Sezal tekabbül ediyor.

Sayın Mukadder Başegmez?.. Burada.

Sayın Şükrü Ünal?..

FAHRETTİN KUKARACI (Erzurum) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kukaracı tekabbül ediyor.

Sayın milletvekilleri, açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi, yeniden, açık oylama olarak oylarınıza sunuyorum.

Oylamayı elektronik cihazla yapacağım.

Bu hususun emsal teşkil etmemesi dileğiyle, bu oylamayı yapıyorum; çünkü, burada görevli arkadaşlarımızın sehven hatalarından kaynaklanan bir olaydır, o hususu da belirtiyim ve oylama işlemini başlatıyorum.

Oylama için 3 dakikalık süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, İttüztük değişiklik teklifinin 1 inci maddesinin açık oylamasına 278 milletvekili katılmış; 191, kabul 86 ret, 1 mükerrer oy kullanılmıştır. Buna göre, madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi yeniden okutuyorum:

MADDE 2. - Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünün 79 uncu maddesi, kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Raporların okunmaması

Madde 79. - Kanun tasarısı ve tekliflerinin kabulüne veya reddine dair esas komisyon raporları ile araştırma, soruşturma ve diğer komisyon raporları; görüşmelerine başlanırken, Genel Kurulda okutulmaz. Ancak, bu raporların kaç numaralı sıra sayısı olarak bastırılıp dağıtıldıkları Başkanca ifade edilir."

BAŞKAN - 2 nci maddeyle ilgili olarak, Fazilet Partisi Grubu adına, Bolu Milletvekili Sayın İsmail Alptekin; Doğru Yol Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Sayın Ayvaz Gökdemir; şahısları adına, Erzurum Milletvekili Sayın Lütü Esengün, Çorum Milletvekili Sayın Yasin Hatiboğlu, İstanbul Milletvekili Sayın Osman Kılıç, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat, Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Yahya Akman, Konya Milletvekili Sayın Lütü Yalman, Manisa Milletvekili Sayın Bülent Arınç ve Ağrı Milletvekili Sayın Nidai Seven, söz isteminde bulunmuşlardır.

Fazilet Partisi Grubu adına, Bolu Milletvekili Sayın İsmail Alptekin; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

FP GRUBU ADINA İSMAİL ALPTEKİN (Bolu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Teklifin çerçeve 2, Tüzük madde 79 ile ilgili, Fazilet Partimizin gördüğü ve düşüncelerini arz etmek üzere huzurunuzdayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, teklifin gerekçesinde, bu teklifi niçin getirdiklerini, neden bu Tüzük maddelerinin değiştirilmesi gerektiği noktasında kısa açıklamalarda bulunmuşlardır.

Bilindiği gibi, bu teklifin, cuma günü Türkiye Büyük Millet Meclisimizde müzakeresine başlanmış ve gruplar adına yapılan konuşmalarda, bu teklifin, değiştirilmek istenen maddelerin ne kadar yanlış, parlamenter demokrasimize ne kadar yanlış tatbikatlar ve sıkıntılar vereceği, âdeta fer-yat edilerek ortaya konmuştur ve yine hatırlayacağımız gibi, teklifin daha 1 inci maddesinin müzakeresi sırasında yapılan yoklamalarda, gerçekten, benim, uygun olmadığını, sık olmadığını, doğru olmadığını ancak ifade edebileceğim bir tablonun ortaya çıkması üzerine, bizzat Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız celseyi kapatmak durumunda kalmıştır. Geçen süre içerisinde, gerek basında gerekse efkârı umumiyyede bu Tüzükle ilgili değerlendirmeler yapılmış ve sizlerin de bildiği gibi, basında, köşe yazarlarında ve halkımızın vicdanında bu değişiklik makes bulmamış, doğru olmadığı altı çizilerek ifade edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, bu teklifi veren, hükümete mensup koalisyon ortakları Meclisi hızlı çalıştırmak istediklerini ifade ediyorlar ve bunun için de kapsamlı bir teklif getirmişler, uzun süre bu Meclis meşgul edilmiş; ama, nedense geri çekilmiştir. İşte, bu durumda sormak gerekiyor; zaman tasarrufuysa ve zamanda israf varsa, bunun muhatabı, şu anda görülen odur ki, iktidar ve onun kendi tutumu oluyor.

Değerli arkadaşlar, uzlaşma diyorsunuz, parlamenter demokrasi diyorsunuz, iktidarıyla muhalefetiyle biriz, beraberiz diyorsunuz; ama, bütün bunları söylerken, uzlaşma derken, uzlaşmada tutunduğunuz ve ifade ettiğiniz tavır ve yol, aslında, bir uzlaşma olmuyor, dayatma oluyor ve muhalefetin de, buna uyması, daha doğrusu, teslimiyeti şeklinde ifade ediliyor. Böylece, iktidarın getirdiği teklifin, görüntüdeki şekliyle, gerekçesi ile niyeti arasında, doğrusu, biz, bir ilişki kuramadık.

Değerli arkadaşlar, burada, Meclisin sesinin kesilmesi, milletin temsilcilerinin sesinin kesilmesi, milletvekillerinin sesinin kesilmesi, sadece Meclisin sesinin kesilmesi olmuyor; milletin, halkın sesinin kesilmesi oluyor. Bu gidişatı, biz, doğru görmüyoruz, yanlış görüyoruz ve bekliyorduk ki, bugün yeniden değerlendirilir ve iktidardan, hakikaten, uzlaşmaya gidecek bir teklif ortaya çıkabilir.

Değerli arkadaşlar, biz, İçtüzükle en güzel yasaları yapmak istiyoruz, milletimizin beklediği yasaları yapmak istiyoruz, İçtüzükle denetim yapmak istiyoruz.

Değerli arkadaşlar, yaptığımız yasadır, hukuktur. Hepiniz biliyorsunuz ki, hukuk demek, müzakere ve içtihat demektir. Bildiğiniz gibi, temel yasalarımız var; Medeni Yasamız var, Ceza Yasamız var, Ticaret Kanunumuz var. Bunlar, tercüme olarak Avrupa'dan alınmış. Şimdi, biz hukukçular, siyasetçiler ve bunun tatbikatçıları, elimizdeki bir yasayı tatbik ederken, tatmin olmamışsak müzakerelerde, bunun tercümesindeki esasına bakarız, mehazına bakarız; onda da tatmin olmamışsak, içtihatları bakarız; onda da tereddütümüz varsa, doktrin ne diyor, ona bakarız. Şimdi soruyorum size: Getirilerek istenen bir içtüzükle, çıkarılan yasalardan sonra neye bakacağız değerli arkadaşlar, boş kâğıtlara mı bakacağız? Bu gidiş ve bu tatbikat, hukuk açısından ve Türkiye'deki hukukun daha da mükemmelleşmesi açısından yanlıştır, yanlış bir tatbikattır diye düşünüyoruz.

Değerli arkadaşlar, biz, müzakereden, istişareden, tartışmadan neden kaçıyoruz? Hepimiz iyi biliyoruz ki "müsademe-i efkârdan barika-yi hakikat" doğar diye, büyüklerimizin köşelere asılacak çok güzel bir sözlü var. Yani, mutlaka her şey tartışılmalıdır. Hepiniz yine bilirsiniz ki, Yargutay koridorlarını gezin, Danıştaya gidin, gazete haberlerine ve diğer konulara bakın, bazı salonların kapısında "müzakere vardır" diye yazılır. Nedir bu müzakere; işte, o yüksek hukukçuların, önlere gelen, karar verecekleri dosyaların ve karar verecekleri ihtilafların müzakeresidir. Bu, saatler sürer; bu, günler sürer. Şimdi, bütün bu müzakerelerin tarihteki ehemmiyeti ortadayken, iktidar olarak, bu teklifi verenler olarak, bu Mecliste bu meselelerin tartışılmasının ve müzakere edilmesinin, bunun millet adına yapılmasının -iktidarıyla-muhalefetiyle- bu Meclise çok görülmesini, gerçekten, hayretle karşılıyoruz. Tartışmalar, daima doğruları getirir ve hayırlı sonuçlar getirir.

Değerli arkadaşlarım, biz görüyoruz ki, bu teklifi getirenler olarak siz, bindiğiniz dalı kesiyorsunuz, yanlış yapıyorsunuz. Bugün, biz burada feryat ediyorsak, demokrasi adına, Parlamento adına feryat ediyorsak, her koltuk hepimiz için birer emanettir, çok değerli birer emanettir. Yerlerin değişmesi her zaman için mukadderdur; bu, demokrasinin de gereğidir. Bugün, hepimize lazım olan, özellikle muhalefete lazım olan, bu, sesimizin gür çıkması noktasındaki imkânların sağlanması, unutmayalım ki, yarın, siz değerli arkadaşlarımıza da lazım olacaktır.

Değerli arkadaşlarım, Almanya Cumhurbaşkanı yaptığı bir konuşmada milletine şöyle sesleniyor: "Bizim, canımızı sıkacak danışmanlara ihtiyacımız var." İşte, bu sözü söyleyen Almanya Cumhurbaşkanı'nın bu sözü söylediği Almanya... İşte, Almanya Devletinin, yönetiminin, cumhurbaşkanı'nın ve halkının anladığı demokrasi ve şu andaki Almanya halkının refahı... Ya sizin, sayın bu teklifi verenler, sizin canınızı sıkacak, tartışacak muhalefete ihtiyacınız yok mu?!

Bu teklifi verenlere sesleniyorum, size sesleniyorum, bir defa daha sesleniyorum: Verebilirsiniz, bu parmaklarla bu tüzük bu Mecliste kabul edilebilir; ama, tarih her şeyi yazacaktır ve yine sesleniyorum ki, suları asla tersine akıtamazsınız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Alptekin.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Sayın Ayvaz Gökdemir; buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

DYP GRUBU ADINA AYYAZ GÖKDEMİR (Erzurum)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Diyarbakır şehitlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine, meslek camiasına ve milletimize başsağlığı diliyorum. Yine, değerli komşum Turhan Beye Allah'tan rahmet, ailesine, Demokratik Sol Partie ve Konyalılara başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlar, Diyarbakır'da meydana gelen elim olay, inşallah, bir seri başı değildir; inşallah, birtakım meşum gelişmelerin birinci adımı, ilk denemesi değildir.

Sözlerimin başında şunu ifade etmek istiyorum ki, Diyarbakır'da meydana gelen olay, Meclisin gündemini daraltmıştır, ehemmiyetini biraz küçültmüştür. Böyle bir olaydan sonra Meclisin böyle bir kanun teklifi üzerinde tartışması ve bu kanunun tabiatından gelen sertlikler, milletimizi üzmüştür; bunu da ayrıca kaydetmek istiyorum; ama, burada, bize ait bir takdir hatası yoktur.

Üzerinde söz aldığım 2 nci madde şu: Şimdiki uygulamaya göre, başkan, kanunla ilgili esas komisyon raporunun veya araştırma komisyonu raporunun, soruşturma komisyonu raporunun -

dağıtılmış oluyor bize- okunup okunmamasını sorup, oyluyor, Meclis kabul ederse okunuyor, etmezse okunmuyor. Umumiyetle de Meclis okunmasını tercih etmiyor. Şimdi, hiç okutulmaması yolunda madde tedvin edilip gelineyor. Bu kadar fuzuli bir masraf için gerekçe yazıp madde değiştirmeye, ben olsam, üşenirdim ve utanırdım! (DYP ve FP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Ama, bu teklifi getirenler üşünmemiş ve utanmamışlardır. Bu kadar gayri ciddidir bu değişiklik; ama, esasen teklifin bütününe ciddiye almakta ciddi mazeretlerimiz var. Ciddiye almak isterdik, ağırlıklı bulmak isterdik; ama, bu ağırlığı, teklifin bütününde göremiyoruz.

Neden; bir kere, hiledir. İster kabul edilsin ister edilmesin; ama, açıkça, vicdanlarda yer etmesi için tekrar söylüyorum ki, hiledir.

Bütün gruplardan arkadaşların iştirakiyle, bir büyük içtüzük değişikliği teklifi alt komisyonda tartışıldı, esas komisyonda tartışıldı, Meclis gündemine indi ve 13 üncü maddesine geldi, geri çekildi. Efendim, engellemeye uğradı da ondan... Hayır, engellemeye filan da uğramadı, kemaliyle görüşülüp devam ediliyordu. O teklifi bir yana bırakıp, bunun içinden 6 maddeyi alıp, ayrıca bir yeni teklifmiş gibi getirmek, kesin bir hiledir ve teklifin bütün ciddiyetini, bütün gerekçesini, bu davranış, ortadan kaldırmaktadır.

Değerli arkadaşlar, teklifi savunmak için söz alan arkadaşları dikkatle dinledim. Kendileri farkındadır veya değildir; ama, Meclis kürsüsüne getirdikleri gerekçe, totaliterliğin gerekçesidir. (DYP sıralarından alkışlar) Burada, Mecliste müzakere lüzumsuzdur, zaman israfıdır, bizim sürat ihtiyacımız var. Ne yapalım; komisyona gidelim, yani, müzakereci sayısını ve süresini azaltalım. O zaman, orayı da kısıtlamak mümkündür, ondan daha dar bir alana götürmek mümkündür ve nihayetinde, totaliterlik der ki: "Bilen bir tek adamın doğruyu söylemesi kâfidir. Doğru söylenmişken, şu veya bu Mecliste müzakere edip zaman kaybetmeye ne lüzum var?!" Bütün totaliter sistemler, işte, bu mantık üzerine oturur.

Değerli arkadaşlar, burada, susacak olan sadece muhalefet değildir, susacak olan bütün Meclistir. Herhangi bir kanun üzerinde muhalefet milletvekilleri konuşmayacağı gibi, iktidar milletvekilleri de konuşmayacak.

"Komisyon var, komisyonda maksadınızı ifade ediniz" diyenler, kasıtlı bir tecahülden geliyorlar. Komisyonlara da kanunlar "virgüllünü değiştirmeyin" mantığı içinde sevk ediliyor. Maddi hatalara ilişkin ikazlarımız bile, muhataplarımız tarafından yerinde görülse dahi, düzeltilmiyor. Bazen bir komisyonda 8-10 saat mesai yapıyoruz, iktidarı ve muhalefetiyle işi düzeltmeye çalışıyoruz, 8 inci veya 10 uncu saatin sonunda gelen bir telefon, bütün mesaimizi altüst ediyor. Yani, yürütme erki, Meclisi, yaşamayı sadece yönlendirmiyor, bu teklifle esir etmiş oluyor. Tek erk halinde kalma teşebbüsüdür bu. (DYP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar sordular, hangi ciddi teklifi getirdiniz, memleketin derdine derman olacak hangi kanunu, tasarımı getirdiniz de, muhalefet olarak yakışıksız bir şekilde engelleyen oldu?.. İki seneye yakın zamandan beri çıkan kanun sayısı bellidir. Mesela, yasama süreci en çetin olan kanun, anayasa değişikliği getiren kanun teklifleridir. İki defa Anayasa değiştirildi bu Mecliste, üçüncüsü de yürürken geri çekildi, teklif sahipleri geri çektiler. Bu işin, zaman kazanmanın, sürat kazanmanın demokratik tek yolu uzlaşmadır. Mecliste temsil edilen beş partimiz var; üçü koalisyonda bulunuyorlar; zahmet edilip diğer iki grupla da görüşülerek mutabakatları temin edilecek... Bunda neden üşeniliyor, bunu anlamak mümkün değildir.

Değerli arkadaşlar, yakın bir zaman evvel biz de iktidardık; çetin meseleler vardı önümüzde, çetin gündem maddeleri vardı; muhalefetin engelleme tavırlarından, karşı çıkışlarından, zaman

zaman psikolojik olarak bunaldığımız oldu; ama, böyle bir teklif sevk etmeyi, içtüzüğü değiştirip muhalefeti susturmayı, doğrusu, aklımızdan bile geçirmedik. Bu, bir emsal olmalıdır. Yani, bu içtüzük değiştirilmezse, muhalefet susturulmazsa memleket idare edilmez mantığı, salim, sağlıklı bir düşünce tarzı, sağlıklı bir mantık değildir; ama, bugünkü iktidar, kendisini biraz çaresiz hissediyor. Pek çok yerle kavgalıdır, devlet kurumlarıyla kavgalıdır, devletin başıyla ahengi yoktur, birbirinden bıkmıştır, elini nereye atsa elinde kalmaktadır; dolayısıyla, bir tükenmişlik hissi içindedir. Bu hisse gelen başarısız iktidarlar, tükenme noktasına yakın zamanlarda böylesine fuzuli şeylere tevessül ederler, sağı solu susturmaya, kavgaya, çene yarışına girerler. Bugünkü iktidarın yaptığı da budur; ama, bunun, onlara da faydası yoktur. Bir çoğunluk inadı ve taassubuyla, buradan bu kanunu geçirmeniz mümkündür, bizi susturmanız mümkündür, Meclisi yürütenin emrine vermeniz, maalesef, mümkündür; ama, vatanın meydanları bizimdir, milletin yolları bizimdir! (DYP ve FP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Ve siz, kendi aczinizin, kendi hırsınızın girdabında boğulacaksınız.

MUSTAFA NİYAZİ YANMAZ (Şanlıurfa)- Ecele gidiyorlar, ecele!..

AYVAZ GÖKDEMİR (Devamla)- Millet, kendini lüzumsuz sayan insanları layık oldukları yere oturtmayı başaracaktır. Millet hancı, biz hepimiz yolcuuz. Kimler geldi, kimler geçti...

Son bir sağduyu kırıntısı kaldıysa, şunu hatırlatmak istiyorum: Derhal bu teklifi geri çekiniz. Hangi kanununuz varsa, millet yararına hangi kanun varsa, getirin, uzlaşarak, beraber geçirelim; ama, siz bilirsiniz... Allah akibetinizi hayır etsin!..

Saygılar sunuyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Gruplar adına başka söz istemi?.. Yok.

Şahsı adına, Sayın Lütfü Esengün; buyurun efendim.

(FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika Sayın Esengün.

LÜTFÜ ESENGÜN (Erzurum)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İçtüzük değişiklik teklifinin 2 nci maddesi üzerinde kişisel görüşlerimi açıklamaya gayret edeceğim.

Değerli arkadaşlar, bu maddede, "Raporların okunmaması" diye, başlığı bile olumsuz olan bir düzenleme getiriliyor. Bugüne kadar, hiçbir kanunun hiçbir başlığında "yapılmaması, edilmemesi" diye bir başlık görmedim. Şimdi, olumsuz, yapılmayacak bir iş, madde başlığı olarak getiriliyor. Yapılmak istenen ne?.. Bugüne kadar, Mecliste, raporların okunup okunmaması hususu hep oylanmış ve genelde de okunmaması tercih edilmiş, yanlış bir uygulama bugüne kadar gelmiş; şimdi, bu yanlış uygulama yasallaştırılıyor ve içtüzüğe geçiriliyor.

Değerli arkadaşlar, asıl yapılmak istenen ne; asıl yapılmak istenen -geçen gün söyledik, bugün de söyleyeceğiz, yarın da söylemeye devam edeceğiz- Türkiye'yi geri götürmektir. Türkiye demokratikleşsin diye çaba gösteriyoruz. Gelin, bir kurucu meclis gibi çalışalım, yeni sivil bir anayasa yapalım; 12 Eylül ürünü mevzuatı ayıklayalım, daha modern, daha çağdaş, daha demokratik bir Türkiye'ye kavuşalım diye defalarca söyledik; ama, görüyoruz ki, bir kafa, bir zihniyet, Türkiye'yi geri götürmek çabasında. Hani, Türkiye, konuşan Türkiye olacaktı, yıllardan beri buna çalışıyorduk! Şimdi, konuşan Türkiye değil, susan Türkiye, susturulan Türkiye!..

Milleti susturdunuz, ezdiniz, derdiyle başbaşa bıraktınız. Sivil toplum kuruluşlarından bile, artık, ses çıkmıyor. Bir tek sesinin çıktığı bu kürsü var, milletin derdine tercüman olan milletvekilleri var, şimdi, milletvekilleri de muhalefette susturulacak. Sizin derdiniz bu; herkes sussun, biz ne yaparsak, hangi zulmü yürüteceksek, onu yürütelim; ama, bununla bir yere gidemezsiniz. Açıkça söylüyorum, bu yaptığınız iş, size ileride pahalıya mal olacak. Meclis, muhalefetiyle vardır; muhalefeti susturursanız Meclis yara alır. Millet iradesinin bir bölümünü yok sayarsanız, sonunda, siz de yok olursunuz. Milleti susturdunuz; ama, bizi susturamayacaksınız.

Değerli arkadaşlar, ta geçen sene, 2000 yılının 24 Ocak'ında, bizim, verilmiş bir önergemiz var. Biraz evvel burada görüşüldü, gündeme alınması, maalesef, reddedildi. 24 Ocak 2000 tarihinde, Hizbullah terörünün bütün yönleriyle Meclis tarafından araştırılması için önerge vermişiz. Takdiri ilahî, üzerinden tam bir yıl geçmiş, 24 Ocak 2001'de Diyarbakır'daki o menfur olay meydana gelmiş. Üzerinden bir yıl geçmiş, Mecliste, iktidar partilerinin çoğunluğu, şu Hizbullah terörünü, bu işin arkasında nelerin olduğunu, verdiğimiz önergeyi gündeme alarak görüşmeye lüzum görmemiş.

Şimdi, yeni, önemli, vahim bir olay oldu; bugün "gelin, şunu görüşelim" dedik, yine reddettiniz. Korktuğunuz bir şey var, araştırmaya cesaret edemediğiniz bir şeyler var demek ki. Yoksa, gelin, milletin temsilcileri olarak, bizler bu işe el atalım, el koyalım, araştıralım; içinde, arkasında ne var, ne yok, onları bir an evvel Meclisin huzuruna, milletin huzuruna getirelim.

Bakin, bir köşe yazarının köşe yazısında son sözü ne: "Sahi, Hizbullah terörünün karanlık yüzü şimdi değil de ne zaman araştırılacak? Allah vermesin, yeni Diyarbakır olayları olduktan sonra mı aklınız başınıza gelecek?"

Değerli arkadaşlarım, bunun getirilmesinin, zannediyorum tek gerekçesi zamandan tasarruf. Şimdi, bu Meclisin zamanı dar mıydı da... Bugüne kadar, birçok ile üniversite açılmasını isteyen kanun teklifleri Mecliste, Meclis gündeminde yatar halde. Getirin, bakın, gündemi araştırdım; Giresun ile Kırşehir bugün kabul edildi, Bartın, Rize, Nevşehir, Erzincan, Aksaray, Ağrı, Balıkesir, Karaman, Çorum, Gümüşhane, Yozgat illerinde üniversite kurulsun diye verilen kanun teklifleri Meclis gündeminde yatıyor ve teklif sahipleri kendi tekliflerine sahip olmuyorlar, olamıyorlar. Hepsi birleştirelim, bir günde halledelim; biz, bu üniversiteleri bir günde kurarız, muhalefet olarak sonuna kadar da destek veririz ve söz veriyorum; getirin, yarın çıkaralım; ama, sizde bunu getirecek yürek yok. Size gelen emirlerle ancak bu Meclis gündemini ayarlıyorsunuz, düzenliyorsunuz. IMF'nin önceliği var.

Sonra, ne var; Doğu Anadolu Projesi yıllardan beri bu Meclis gündeminde bekliyor, yine Meclis gündeminde. Karadeniz Kalkınma Projesi, Konya Ovası Projesi... Getirin, 3 tane teklifi, bir arada, birleştirelim, bir günde çıkaralım; DAP diye yıllardan beri hayalini kurduğumuz Doğu Anadolu Projesi gerçekleşsin.

BAŞKAN - Sayın Esengün, 1 dakika içerisinde toparlar mısınız efendim.

LÜTFÜ ESENGÜN (Devamla) - Daha ne var; Elazığ'ın büyükşehir olması, Şanlıurfa'nın büyükşehir olması, Denizli'nin, Kahramanmaraş'ın büyükşehir olması... Oralarda yaşayan bütün insanlar, bir an evvel kanun çıksın da büyükşehir olalım diye hasretle ve heyecanla bekliyor; ama, siz bunlara kulak tıkamışsınız. Siz, milleti susturmakla meşgulsünüz. Hani, kamu personelinin sendikalaşma yasası niye bir türlü gelmiyor; hani, mahalli idareler yasası niye gelmiyor; hani, o 100 küsur imza atıp da Meclis gündemine defalarca getirdiğiniz anayasa değişikliği teklifleri?.. Niye imzanıza sahip çıkmıyorsunuz?..

Değerli arkadaşlar, siz bunların hiçbirisine cevap veremezsiniz; çünkü, siz, kendi iradenizle hareket etmiyorsunuz maalesef; çünkü, sizin arkanızda, sizi yönlendiren -maalesef diyorum- güçler var. Ekonomiyi IMF'ye teslim etmişsiniz, diğer konularda da bir yerlerden gelen talimatlar neyse, onu yapıyorsunuz. Şimdi, sıra, Meclisi susturmaya geldi; ama, başaramayacağımız, aklınızı başınıza toplayın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ ESENGÜN (Devamla) - Kardeşçe söylüyorum, samimî olarak söylüyorum şu kanun teklifini geri alın.

Saygılar sunuyorum.(FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Esengün.

Çorum Milletvekili Sayın Yasin Hatiboğlu; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; âdetim değil; ama, isterseniz, bu vesileyle, sizi selamlarken büyük milletimizi de bir selamlayalım huzurunuzda; çünkü, aylardır bu konuları sizinle konuşuyoruz, hiçbir faydası olmadı. Onun için, vekillere değil asıllara arada bir seslenmek, derdimizi onlara arz ve ifade etmek mecburiyetini hissediyorum; beni anlayışla karşılayacağınızı umuyorum.

Değerli milletvekilleri, niye bu içtüzük; bu acele ne?... Geçen sefer arz ve ifade etmiştim; "erişir menzili maksuduna aheste giden, tizi refkar olanın pâyına dâmen dolaşır; yani, etekleriniz ayaklarınıza, eteklerimiz ayaklarınıza dolaşacak; yapmayın. Niye bu acele?! Diyorsunuz ki, efendim üretim yapacağız. Soruyorum size: Bu içtüzük teklifi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin komisyonlarına hangi tarihte geldi; 1999 yılının 10 uncu ayında geldi. Neredeydiniz bugüne kadar; hani acele ediyordunuz?! Geçin onu...

Biz, burada, bir içtüzük görüştük Sayın Başkan. Kendi talebinizi okuyorum. Anayasa Komisyonu Başkanımıza sesleniyorum ve Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanına sesleniyorum.

LÜTFÜ ESENGÜN (Erzurum) - Başkan nerede?!

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Sayın İzgî, Sayın Başkan, bu Meclisi temsil yetkisi sorumluluğu üzerinizdedir, gelin sahip çıkın...

MUSTAFA NİYAZİ YANMAZ (Şanlıurfa) - Murat Bey sahip çıkıyor.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Eğer, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, herkes görüşlerini rahat ifade edemeyecekse, bir oldubitti yöntemiyle düzenlemeler yapılarak herkes susturulacaksa, o Parlamento'yı temsil etmenin fazla bir anlamı olmaz. (FP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Gelin sahip çıkın...

Sayın Komisyon Başkanımız talepte bulunuyor, diyor ki:

"Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde değişiklik yapılmasına dair içtüzük teklifinin Genel Kurulda görüşülme-yen Komisyon metninin 13 ilâ 51 inci maddelerinin, İçtüzüğün 88 inci maddesi gereğince, Komisyona geri verilmesini arz ve talep ederim. "

Sayın Başkan, önümüzden içtüzüğü aldınız götürdünüz. Çerçeve 13 maddeyi müzakere ettik; günler harcadık, geceler harcadık, sınırlar gerildi. Nerede bu maddeler? Tekrar getirmeyecektiniz,

kanunlaştırmayacaktınız niye bizi oyaladınız? Kim şimdi Parlamentoyu oyalıyor, kim şimdi milletin derdiyle meşgul olmanın önüne engeller koyuyor?!

Bir değerli arkadaşım, 37'ye göre bir teklifin Genel Kurula inmesini talep etti; biz kalktık yerimizden destek verdik. Dedik ki: Mademki fakirin derdine çare bir tekliftir, mademki esnafın derdine çare bir tekliftir, mademki haczi engelleyecektir, çulu, çaputu, hâşâ mineluzur, atı, öküzü, eşeği, haczedilmiş, traktörü haczedilmiş insanların derdine devadır, biz aranızda varız, getirin. Niye getirmiyorsunuz?! Allah rahmet eyleyin müteveffa milletvekili kardeşimize, ailesine başsağlığı diliyorum. Şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum; inanıyorum ki, rahmeti ilahî zaten var. Peki, nasıl rahat edeceğiz?! Şehide ayakta duruyoruz, kalkıyoruz, saygı duruşunda bulunuyoruz. Bu ne saygıdır?! Gelin, araştıralım diyoruz, getirmiyorsunuz. Bu, hangi saygıdır, bu ne menem saygıdır?!

Değerli milletvekilleri, 60 ıncı maddeyi geçirdiniz. Böyle, geldi geçti. Bir film vardı "Rüzgar Gibi Geçti" diye; geldi geçti 60 ıncı madde. Ne yapacaksınız? Bakın, Anayasa Mahkemesi bir kararında diyor ki, "Elbette, soru-cevap için uzun süre olmaz; ama, konuyla mütenasip süre olmalıdır." Siz, 5 dakikayı 550 milletvekiline nasıl taksim edip de soru sorma imkânı vereceksiniz? Hele, iktidarın teklifleri var; diyor ki: "Efendim, 3 dakika olsun." Teklif, resmen verilmiş; teklif burada. Burada, burada... "3 dakika olsun" diyor, 3 dakikada cevaplayalım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - 1 dakika içinde toparlar mısınız.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - İnsaf etmek lazım efendim, yapmayım, etmeyin...

BAŞKAN - 1 dakika içinde toparlarsanız sevinirim Sayın Hatiboğlu.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Yapmayım... Sayın milletvekilleri, hatırlayacaksınız... Beni mazur gördünüz, ıstırapımdan biraz sesimi yükseltiyorum; size olan saygım sonsuzdur; saygıya kusur saymayınız bunu lütfen. Bakın, biz, 160 maddelik kanunu, Trafik Kanununu 2 birleşimde bitirdik, müzakere ettik; gelin, anlaşılm. Bizimle anlaşmayacaksınız, kiminle anlaşacaksınız?

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - IMF'yle...

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Demokratik sistemlerde uzlaşma esas değil midir?

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) - IMF'yle anlaşıyorlar...

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Fazileti nasıl gerçekleştireceksiniz?

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Cottarelli'yle anlaşıyorsunuz; ama, milletle anlaşmıyorsunuz.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Bakın, fazileti fark etmezseniz, Fazilet iktidarı sizi fark eder ve korur, sizi himaye eder, sizi kötülüklerden korur. (FP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Ben, ancak bu süre içerisinde... Şimdi, bir de bunun 3 dakikaya indirildiğini düşünün ve ondan sonra da ne anlama geldiğini lütfen anlayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Efendim, kişisel söz aldım ben, saygı sunuyorum, Sayın Başkana, teşekkür ediyorum. Diğer maddelerde buluşmak üzere saygı sunuyorum efendim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Hatiboğlu.

Madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Sorular bölümüne geçiyorum.

Sorular için 10 dakikalık süre vereceğim.

Sayın Bıçakçioğlu, buyurun.

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Sayın Başkan, delaletinizle Meclis Başkanvekilimizden öğrenmek istiyorum. Muhalefet partisi milletvekili arkadaşlarımızın bu içtüzüğe şiddetli muhalefeti devam etmektedir. Gerekçeleri, muhalefetin sesinin kısıldığıdır. Acaba, komisyonlarda maddeler görüşülürken, muhalefetimizin bu isteğini karşılamak için, TRT 3'ten canlı yayın yapmayı düşündürmüsünüz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Başkanlık Temsilcisi.

TBMM BAŞKANVEKİLİ MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkanım, böyle bir suale müsaade edin ben cevap vermeyeyim. Milletvekilleri televizyon için konuşmaz. Milletvekilleri inandığını konuşur. (FP ve DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Ben burada, bu Mecliste siyasi başkanışmanlık yaparken, TRT 3'ü Meclis Başkanı Sayın Cindoruk'un Meclis Televizyonuna çevirmesinde katkı ve emeğim var. O, Türk Milletine, Meclisi denetleme imkânı vermiştir; milletvekillerinin şov yeri değildir. Lütfen, arkadaşlarımız sual sorarken, bu vüsat içinde sorsunlar.

Teşekkür ederim. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Ilıcak, buyurun.

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - Sayın Başkan, delaletinizle Sayın Sökmenoğlu'na sormak istiyorum. Sayın Sökmenoğlu, sizi Adalet Partisi gençlik yıllarından beri tanıyorum. Demokrasi uğruna sine-i millete döndünüz; acaba bugünkü Tüzük değişikliğini içinize sindiriyor musunuz? Birinci sorum bu.

İkincisi, size göre, komisyondaki görüşmeler ile Meclis görüşmeleri arasında bir fark yok mu? Sizce, bu müzakerelerin millet tarafından izlenmesi ve milletin bu müzakereler ve kanunlar konusunda bilgilenmesi, hem demokratik toplum açısından hem bilgi toplumu açısından gerekli değil mi?

Üçüncü ve son sorum: Geçtiğimiz yıl Sayın Clinton buraya geldiğinde, bizim Meclisimizin çok sayıda kanun çıkardığını, biraz imrenerek ifade etmişti. Oradan aldığımız intiba, Amerika gibi ülkelerde ve demokratik ülkelerde çok daha uzun müzakereler yapılıyor, kanunlar daha uzun uzun tartışılıyor. Bu konuda sizden bilgi rica ediyorum; yani, hem de, üstelik senatosu ve meclisi olan kuruluşlarda, kanunlar böyle şipşak bir günde veya üç saatte geçiyor mu, bu konuda bilgi rica ediyorum.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Başkan.

TBMM BAŞKANVEKİLİ MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) - Teşekkür ederim efendim.

Sadece Amerika Birleşik Devletlerinde değil, 1980 öncesinde Türkiye'de çift meclisli sistemde de, enine boyuna konuşuluyor ve çift mecliste müzakere ediliyordu, tabii, onda haklısınız ve

Cumhuriyet Senatosunun kalkmasıyla, şimdi Anayasa Mahkemesi kendini onun yerine koydu ve onun için de, Anayasa Mahkemesi, zaman zaman müdahalelerde bulunuyor. Geniş müzakere imkânı demokrasinin esası. Yeterli sisteme geçiş var.

İçime sindirip sindiremediğimi sordunuz. Ben, bugünkü makalemdede yazdım, Başkanlıkta da ifade ettim, parlamenter sistemin ruhuna aykırı olduğu için kabul edemiyorum efendim. (FP ve DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum, bravo Başkan!

TBMM BAŞKANVEKİLİ MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkanım, esasında, sualleri Başkanlık Temsilcisine sormamak lazım. Bu, komisyondan gelen bir teklif, komisyonun ifade etmesi gerektiği kanaatindeyim; çünkü, Başkanlık Divanında siz ayrı düşünüyorsunuz, ben ayrı düşünürüm. Onun için, bu suallerin muhatabı... Bizim, hükümet gibi, Bakanlar Kurulu gibi olmamız gerektiğine inanıyorum efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Erbaş, buyurun.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Komisyon Başkanına sormak istiyorum: 2 nci maddenin uygulamasında -örnek olarak diyorum- "586 sıra sayıyla bastırılıp dağıtılan yasa teklifinin görüşmelerine başlıyoruz" şeklinde mi olacak? Bu takdirde, bu numaraları ben aklımda nasıl tutacağım? Şu anda 578 sıra sayılı kanun var, ben hangi numaranın hangi kanuna ait olduğunu nasıl anlayacağım?

BAŞKAN - Buyurun Sayın Başkan.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Efendim, Başkanlık ve Kanunlar Dairesi, her teklif ve tasarıyı, komisyondan çıktıktan sonra, tüm milletvekillerinin odalarına ve bürolarına dağıtmaktadır. Dolayısıyla milletvekillerinin, bu gelen evraklar arasında bu raporları her zamankinden daha itinayla ve dikkatle takip etmeleri, izlemeleri ve okumaları ve bu raporlar üzerindeki sıra sayılarını takip etmeleri, bundan sonra kaçınılmaz olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Efendim, ben okuduktan sonra o numarayı nasıl aklımda tutacağım? Yani, önemli olan o, ben raporu okudum; ama, nasıl aklımda tutacağım?

BAŞKAN - Sayın Göksu, buyurun.

MAHMUT GÖKSU (Adıyaman) - Sayın Başkanım, delaletinizle Sayın Komisyon Başkanına şu soruları sormak istiyorum: Birincisi, muhalefet sözcüleri "millet yararına bütün kanunları getirin, uzlaşarak çıkaralım" diyor. Hükümet, IMF dahil herkesle uzlaşırken, bu milletin vekilleri olan muhalefet partileriyle uzlaşmayı niçin denemiyor? Acaba, muhalefetin uzlaşma çağrısına cevaben, bu değişikliği çekmeyi düşünüyor musunuz?

İkinci sorum: Gazi Mustafa Kemal Paşa zamanında Mecliste müzakere edilen kanunlar, bir değil iki defa müzakere edilirdi. Şimdi, bu gelen içtüzük değişikliğiyle hiç müzakere edilmeyecek. Acaba, o günküler boş bir uğraş peşinde miydiler, yoksa bizim yaptığımız mı boş bir uğraştır? Bunun cevabını bekliyorum.

Üçüncü, cuma günü bu müzakereler yapılırken, Anavatan Partisinden eski bir bakan olan arkadaş çıkarken "içime sinmiyor ve oy vermiyorum" diye gitti. Birçok arkadaşın da içine sinmiyor. İktidar partisine mensup arkadaşların bile içine sinmeyen bu değişikliği niçin dayatıyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Göksu.

Buyurun Sayın Başkan.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Tabii ki, uzlaşma kültürü fevkalade önemlidir. Bu, komisyonumuzun bir empozesi, bir dayatması değildir; milletvekili arkadaşlarımızın bir teklifinin komisyondan görüşülmesidir. Bu uzlaş, gerek komisyonda gerek komisyonun dışında... (FP ve DYP sıralarından gürültüler)

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Parti teşkilatı içinden yetişmiş bir kişi olarak ikinize sindiriyor musunuz?!

BAŞKAN - Efendim, lütfen, Sayın Başkan dinler misiniz.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Hiç mi geçmişini düşünmüyorsun Sayın Başkan?!

ALİ ŞEVKİ EREK (Tokat) - Doğrudur... Doğrudur...

BAŞKAN - Sayın Başkan, siz buyurun efendim.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Şimdi, uzlaş konusunda, komisyonumuz, her zaman açık olmuştur ve olmaya da devam edecektir. Biz, komisyon olarak, bu konuda, gerek parti gruplarının gerek komisyon üyelerinin gerekse komisyon dışındaki milletvekili arkadaşlarımızın katkılarına, hiçbir zaman, kapılarımızı kapamadık. Bu konu, komisyonda müzakere edilmiş ve kabul edilmiş...

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Hangi noktası değişti ki?!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - ...ve bu şekilde Genel Kurula inmiştir. O bakımdan, uzlaşmak isteyen arkadaşların, hiçbir zaman, komisyonu, kendileri için bir engel olarak görmelerini mümkün görmüyorum.

"Geri çekmeyi düşünüyor musunuz?" Hayır, böyle bir şeyi düşünmüyorum.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Çek!.. Çek!..

MUSTAFA NİYAZİ YANMAZ (Şanlıurfa) - Çek!.. Çek!..

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Komisyona geri çek!..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Ayrıca, bilindiği gibi, daha önce geriye çekilen daha kapsamlı bir İçtüzük teklifi var. Bu teklifin de en kısa zamanda komisyonumuz tarafından görüşüleceğini ve süratle Genel Kurula indirileceğini de Komisyon Başkanı olarak ifade ettim; hem komisyonda hem Genel Kurulda ifade ettim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Çek!.. Çek!.. Hiç mi geçmişini düşünmüyorsun?!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - İfade edeceğim bundan ibarettir.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Demokrasiye inanıyorsan, çek!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Sayın Bedük, bu Mecliste...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Geçmişin var, geçmişin!.. Geçmişin için, çek!..

BAŞKAN - Sayın Genç, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, burada, iki tane sorum var: Birincisi, soruşturma raporlarının okunmayacağına dair bir gerekçe hazırlamışlar. Tabii, Sayın Anayasa Komisyonu Başkanı biliyor ki, kendi partisi çok büyük suistimallere karışmış. Şimdi, kendi partisi çok fazla suistimallere karıştığı için, burada, soruşturma komisyonlarının raporu okunursa, milletın karşısında yüzleri kalmayacak; bu soruşturma raporlarının okunmasını, burada, bunun için mi yasaklıyorlar?

Soruşturma komisyonunun amacı, kim, ne hırsızlık yapmışsa, kim, ne suistimal yapmışsa, getirip, burada, halka bunları duyurmaktır, halktan kaçmamaktır. Acaba, bu soruşturma komisyonu raporlarının okunmamasının nedeni bu mudur, yoksa başkası mıdır? Bu, birinci sorum.

İkinci sorum: Ret raporlarının dahi okunmayacağı deniliyor. Ret raporu, zaten komisyon bir konuyu reddedince geliyor Genel Kurula, Genel Kurul da bunu tartışıyor, bu ret gerekçesine katılmadığı takdirde, yeniden komisyona gönderiyor. Okunmayan bir reddin, burada, nasıl müzakeresi yapılacaktır?

Komisyon üyeleri, Allah rızası için, bu içtüzüğü kaç defa okudular?! Yani, bu içtüzükten hiç anlamayan kişiler nasıl bunu hazırlamış?! Duyulduğuna göre, bu içtüzük, Başbakanlık Müsteşarlığında bir bürokrat tarafından hazırlanmıştır. Bu bürokrat kaç defa Meclise gelmiş, Meclisin çalışmasını dinlemiştir?! Böyle şey olur mu?! Yani, bu kadar milletvekili, 550 milletvekili varken, bunları bir tarafa atıyorsunuz da, Sayın Başkan, içinize sınıyor mu Başbakanlığın bir bürokratinin hazırladığı bu Tüzüğü getirip de, bu millete bu kadar baskı yapmak?..

Sorularım bunlardır efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Buyurun.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Şimdi, Sayın Başkanım, soru, görüşülen konuyla ilgili metinlerde veya görüşmeler sırasında ortaya konulan görüşlerde anlaşılmayan veya farklı anlamlara gelebilecek olan hususlara açıklık kazandırmak için sorulur ve tevcih edilir.

Sayın Genç'in bu söylediklerini bir soru olarak kabul etmiyorum, kendine göre eleştiri kabul ediyorum.

Teşekkür ederim.

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) - Başkan kabul ediyor... Sayın Başkanım, siz kabul ediyorsunuz...

BAŞKAN - Efendim, istediği şekilde...

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) - Sayın Başkanım, siz, kabul edip etmemekte serbestsiniz; siz kabul ediyorsunuz...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, soru - cevap işlemi tamamlanmıştır.

Madde üzerinde 12 adet önerge...

TBMM BAŞKANVEKİLİ MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkanım, affeder-siniz...

Zabıtlara geçsin diye söylüyorum. Sayın Genç'in üçüncü suali, raporda ret istemi; yani, 80 inci maddeyle ilgili Sayın Başkan cevap versin efendim. Orada, ret raporu nasıl oylanacak; nasıl okunmadan oylanacak? Lütfen, onu, Sayın Başkan izah edebilirler mi? (FP ve DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun, Sayın Başkan.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Sayın Başkan, tabii, burada, bu teklifin sahipleri var. (FP ve DYP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA NİYAZİ YANMAZ (Şanlıurfa) - Onlar da bilmiyor.

BAŞKAN - Efendim, sorunun cevabını beklemiyorsunuz...

MUSTAFA NİYAZİ YANMAZ (Şanlıurfa) - Konu mankeni olmak istemiyoruz!..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - İhtizazın 80 inci maddesi şöyledir: "Bir kanun tasarı veya teklifinin esas komisyonca reddi istenir ve rapor da benimsenirse, kanun tasarı veya teklifi reddedilmiş olur. Rapor benimsenmezse komisyona geri verilir." Bu bir özel hükümdür. Bu özel hüküm yürürlükte kalacaktır. Herhangi bir çelişki teşkil etmemektedir.

Arz ederim.

TBMM BAŞKANVEKİLİ MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde 12 adet önerge vardır. Madde, bir fıkradan ibaret olduğu için, 4 önerge ile 1 Anayasaya aykırılık önergesini, önce geliş sıralarına göre okutacağım, sonra aykırılık sıralarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan TBMM İhtizazının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İhtizaz Teklifinin çerçeve 2 nci maddesiyle değiştirilmek istenen 79 uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla.

Ahmet Kabil

Rize

Mücahit Himoğlu

Erzurum

"Raporların Okunmaması

Madde 79.- Kanun tasarı ve tekliflerinin kabulüne veya reddine dair esas komisyon raporları ile araştırma, soruşturma ve diğer komisyon raporları; görüşmelerine başlanırken raporun okunmasına gerek olup olmadığı Genel Kurulun onayına sunulur, lüzum görülürse aynen okunur, lüzum görülmediği takdirde okutulmaz. Bu raporların kaç numaralı sıra sayısı olarak bastırılıp dağıtıldıkları Başkanca Genel Kurula duyurulur."

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İhtizaz teklifinin çerçeve 2 nci maddesiyle değiştirilmek istenen 79 uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla.

Ahmet Kabil

Rize

Mücahit Himoğlu

Erzurum

"Madde 79.- Kanun Tasarı ve tekliflerinin kabulüne veya reddine dair esas komisyon raporları ile araştırma, soruşturma ve diğer komisyon raporları; görüşmelerine başlanırken, Genel Kurulun onayı ile Genel Kurulda okutulmaz. Raporların bastırılıp dağıtıldığı Başkanca Genel Kurula duyurulur."

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İktisat teklifinin 2 nci maddesiyle değiştirilmek istenen 79 uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla.

Ahmet Kabil

Rize

Mücahit Himoğlu

Erzurum

"Madde 79.- Kanun Tasarı ve tekliflerinin kabulüne veya reddine dair esas komisyon raporları ile araştırma, soruşturma ve diğer komisyon raporları; görüşmelerine başlanırken, rapor Genel Kurulda okutulmaz."

BAŞKAN - Dördüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İktisat teklifinin 2 nci maddesiyle değiştirilmek istenen 79 uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla.

Ahmet Kabil

Rize

Mücahit Himoğlu

Erzurum

"Madde 79.- Komisyon raporları daha önce bastırılıp dağıtılarak milletvekillerinin bilgilerine sunulduğu için Genel Kurulda okutulmaz."

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, okutacağım son önerge Anayasaya aykırılık önergesidir; okuttuktan sonra işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 586 sıra sayılı İktisat teklifinin 2 nci maddesi Anayasaya aykırıdır.

Gereğini arz ederiz.

Bülent Arıncı

Manisa

Aslan Polat

Erzurum

Lütfü Esengün

Erzurum

Fethullah Erbaş

Van

Şeref Malkoç

Trabzon

Ayşe Nazlı Ilıcak

İstanbul

Fahrettin Kucaracı

Erzurum

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, ben daha evvel vermiştim.

BAŞKAN - Efendim, metinden çıkarma değil, anayasaya aykırılık bu...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Anayasaya aykırı olduğu için... Ben daha önce vermiştim efendim.

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) - Bunların hepsi oyun... Oyun içinde oyun... Her tarafı oyun oldu; Komisyon da oyunun içinde.

BAŞKAN - Sayın Komisyon katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Başkanlık temsilcisi?..

TBMM BAŞKANVEKİLİ MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) - Hayır efendim, katılmıyoruz.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, bu önergeler hangi saatte verilmiş?

BAŞKAN - Sayın Genç, buraya gelin, arkadaşlarımızın yanında inceleyin; varsa işleme alalım. Yani, gelen evrakları işleme alıyoruz.

Önerge sahibi?.. Sayın Ilıcak, siz mi konuşacaksınız efendim?

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - Evet.

BAŞKAN - Buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 586 sıra sayılı kanun teklifinin 2 nci maddesinin Anayasaya aykırı olduğuna dair verdiğimiz önerge üzerinde söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İktidar, bir gün muhalefet; muhalefet de bir gün iktidar olabilir. Benim endişem şu: Kuyuya atılan taş, kırk akıllı, bir gün gelecek, çıkaramayacak. Bir kere yanlış yapıldı mı, bu yanlış düzeltmek çok zor. Sonunda hepimizin, bütün milletvekillerinin sesi kesilmiş oluyor. Oysa, bu Meclis, milletvekilinin vitrinidir. Siz, bu vitrini kırıyorsunuz, bu vitrini karartıyorsunuz. Hadi gelin, akılsız parmaklar gibi hareket etmeyelim; kendi irademize, konuşma hakkımıza sahip çıkalım.

Bu değişiklik, aslında, Anayasa Mahkemesinden geri dönecek; çünkü, Anayasanın 2 nci maddesine aykırı. Anayasanın 2 nci maddesine göre, Türkiye Cumhuriyeti demokratik bir hukuk devletidir. Siz, bu hukuk devletine darbe vuruyorsunuz. Anayasanın 68 inci maddesine aykırıdır: "Siyasi partiler, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır." Anayasanın 95 inci maddesine aykırıdır: "İçtüzük hükümleri, siyasi parti gruplarının, Meclis faaliyetlerine üye sayısı oranında katılmalarını sağlayacak şekilde düzenlenir." Muhalefet partilerinin Meclis faaliyetlerine katılması bu şekilde önlenmektedir.

Değerli arkadaşlar, her düşünce, muhalif düşüncelerle birlikte bir bütündür. Muhalefetin sesini kesmekle o bütünlüğü bozmuş, düşünceyi katletmiş oluyorsunuz. Burada, Sayın Cindoruk'u şükranla yâd etmek istiyorum. Meclis TV, onun ve Sayın Sökmenoğlu'nun sayesinde kuruldu. Bakın, siz, canlı yayınları bile kesmeye çalıştınız. Size kalsa, Meclis müzakerelerini milletin duymasını istemezsiniz. Aksine, bakın, şimdi, maddelerin müzakere edilmesinin bile önünü kesmeye çalışıyorsunuz; çok seslilikten, çoğulculuktan ürküyorsunuz.

Sayın Zeki Çakan, demokrasinin tarifini yaparken "azınlık tahakkümü değildir" dedi. Evet, azınlık tahakkümü değildir; ama, demokrasi, çoğunluk tahakkümü hiç değildir. Demokrasi, meşruiyetini millette arayan, tek bir ferdin dahi hakkına, hukukuna saygı gösteren rejimin adıdır. (FP sıralarından alkışlar)

Bu tüzük değişikliğini, ülkeyi daha iyi yönetmek için getirdiğinizi söylüyorsunuz, daha etkili bir biçimde yönetmek için, daha başarılı olmak için getirdiğinizi söylüyorsunuz. Delikanlı, genç kıza demiş ki: "Ah bir ahtapot olsaydım." Genç kız sormuş: "Neden?" "O zaman, kırk kolumla birlikte seni sarardım" deyince, genç kız dönmüş "önce iki kolunu kullanmayı öğren" demiş.

Değerli arkadaşlar, şimdi, siz, daha başarılı olmak için bu değişikliği getiriyorsunuz; ama, siz başarılı olamazsınız; çünkü, millete sırtını dönen bir iktidar, hiçbir zaman başarılı olamaz. Ahtapot olmak, başarılı olmak için çözüm değil. Bakın, tarihin aynasını sizin yüzlerinize tutuyorum. Ahtapot olmak istiyorsunuz. Bu rejimi, ahtapot sistemi haline getirmek istiyorsunuz; ama, o zaman, daha başarılı olmayacaksınız; aksine, getirmek istediğiniz o ahtapot düzeni, o kollarıyla demokrasiyi boğacaktır.

Değerli arkadaşlar, sırası gelmişken, bir kere daha düşünelim. Bakın, geri dönüşü olmayan, çözümsüz bir yola doğru gidiyorsunuz. Bu milletin size saygı ve sevgi duyması önemlidir, Parlamente'ye saygı duyması önemlidir. Bu maddeler buralarda müzakere edildikçe, millet, bu maddeleri ancak o şekilde izleyip öğrenebiliyor.

Şimdi, birtakım sipariş kanunlar var; hepsini biliyoruz. Biraz önce Sayın Komisyon Başkanı "evet, getireceğiz öbür tüzüğü, buradan geri çektiğimiz tüzük maddelerini de" dedi. Niçin geri çektiniz; çünkü, orada çok ince bir madde vardı; çünkü, oraya, siz, Meclise başörtüsü yasasını getirmek istiyordunuz; ama, şimdi, paketi bir bütün olarak buraya getireceksiniz. O maddeler hiçbir zaman burada müzakere edilmeyecek ve milletimiz, o paketin içinde kendisi için hazırlanan, bu milletin değerleri aleyhine hazırlanan tuzakları göremeyecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) - Müsaade ederseniz Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Ilıcak, 1 dakika eksüre veriyorum.

Bir dakika Sayın Ilıcak...

Sayın milletvekilleri, maddenin oylamasına kadar sürenin uzatılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Ilıcak.

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) - Bir RTÜK Kanunu var. O RTÜK Kanununun 29 uncu maddesinde, medya patronlarının ihaleye girme yasasının kaldırılması meselesi var. Onu da bir bütün halinde, bir paket halinde buraya getireceksiniz ve oylatacağız.

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) - Bütün mesele o...

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) - Memurların yargısız infaz kanunu var. Sözümona, yok efendim - tınak içinde- yeşil don giydi, şunu yaptı bunu yaptı... Geçenlerde bunu ifade etti bir sayın değerli milletvekilimiz kürsüden. Birçok değerli bürokratin işine son veriliyor; sonra, Enerji Bakanlığına, it, uğursuz doldurularak milletin kasası, milletin hazinesi soyuluyor.

Evet, burada, hepinize saygı sunuyorum ve sizlerden bir kere daha rica ediyorum; bir kere daha düşünelim, akılsız parmaklar olmayalım, milletin vicdanı olalım, ona göre davranalım.

Hepinize saygılar ve sevgiler sunuyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, karar yetersayısını aranılmasını istiyorum.

A. ZİYA AKTAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, bir düzeltme yapabilir miyim; izin verir misiniz?..

BAŞKAN - Buyurun Sayın Aktaş; konu ne?

A. ZİYA AKTAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan konu şu: Sayın konuşmacı, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 2 nci maddesinde bu ülkenin demokratik bir hukuk devleti olduğunu söylediler.

MUSTAFA NİYAZİ YANMAZ (Şanlıurfa) - Böyle bir usul var mı Sayın Başkan?

A. ZİYA AKTAŞ (İstanbul) - Ben kayıtlara girmesi, düzeltilmesi açısından... Anayasanın 2 nci maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin...

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - Konuyla ilgisini söyleyin Sayın Ziya Aktaş. Size yakıştıramadım...

A. ZİYA AKTAŞ (İstanbul) - Efendim, izin verirsiniz...

MUSTAFA NİYAZİ YANMAZ (Şanlıurfa) - Çarpıtıyor Sayın Başkan, çarpıtıyor...

A. ZİYA AKTAŞ (İstanbul) - ...demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğunu...

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Sayın Aktaş, Sayın Ilıcak, orada, hukuka ilişkin bölümünü söylemek istedi, tamamını söylemedi; konu budur efendim, bir kasıt aramayınız.

Teşekkür ederim arkadaşlar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

(DYP sıralarından "karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz" sesleri)

BAŞKAN - Arayacağım efendim, niye kızılıyorsunuz?!

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Doğan.

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Sayın Ilıcak, Türkiye'nin demokratik bir ülke olduğunu söyledi. Bu doğrudur. Bu, Anayasamızda geçen bir metindir. Sayın Ilıcak, laik bir ülke olmadığını da söylemedi. Sayın milletvekili neyi istismar ediyor, anlamak istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Doğan, ben, Sayın Ilıcak'ın neyi ifade etmek istediğini söyledim zaten, açıklama yapmanıza gerek yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

BAŞKAN - Arayacağım efendim, merak etmeyiniz.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir; karar yetersayısı vardır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Çalışma saati bitti Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, çalışma saatimiz, İttifakın bitimine kadar, saat 24.00'e kadar bitmezse de devamı yönündedir. Alınan karar budur. Ara verip vermemek de Başkanlığın takdirindedir.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Niye zamanı uzattınız o zaman, niye uzattınız biraz önce?!

BAŞKAN - Sayın Genç, sayın konuşmacının... Alınan kararın...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Yani, ağzınızdan çıkanı kulağınız duysun kardeşim!.. Bu kadar keyfilik olmaz yani.

BAŞKAN - Önce, ne söylediğinizi sizin kulağınızın duymasını isterim. Bir dakika... Biraz önce, avukatlarla ilgili tualete gitme konusunu kullanmadım dediniz.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Tuvalet nedir, tuvalet nedir? Tuvalet hela değil ki...

BAŞKAN - Dinler misin... Dinler misin...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Makyaj yapmaya da giderken avukat tutarsın diyebilirsin; ne var yani! Berbere giderken avukat tutarsın; ne var!.. Allah Allah!..

BAŞKAN - Sayın Genç, önce dinlemesini, sonra ne söylediğini öğren. Getirilen ne biliyor musunuz? Evvela... "Tuvalete bile giderken avukat tutacaksınız" söylediğiniz bu.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Bunda ne yanlış var?!

BAŞKAN - Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine...

AHMET KABİL (Rize) - Sayın Başkan, önergeleri geri çekiyoruz.

BAŞKAN - 3 önergeyi de çekiyor musunuz efendim?

AHMET KABİL (Rize) - Evet Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Himoğlu da çekiyor mu efendim?

MÜCAHİT HİMOĞLU (Erzurum) - Geri çekiyorum.

BAŞKAN - Çekiyorsunuz.

Evet, 3 önerge geri çekilmiştir.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) - Allah rahmet eylesin gani gani; öldürdünüz Meclisi.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, bu uygulamanız fevkalade yanlış. Müsaade buyurun...

BAŞKAN - Buyurun efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - 3 önerge işlem görmeden geri çekilmişse, arkadaki önergelerle doldurulur.

BAŞKAN - Eğer okunmamış olsaydı, dediğiniz doğru Sayın Başkanım.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - İçtüzük yapıcının maksadı, her fıkra için 4 önerge'dir. Eğer önergeler işlem görmeyip çekiliyorsa, arkadaki önergelerle doldurulur; bu bir.

İki; 55 inci madde gayet açık, çalışma süresini zorunlu hallerde uzatabilirsiniz Sayın Başkan. Yapmayın; bunu bilen bir Başkansınız.

BAŞKAN - Daha önceki uygulamaları biliyorsunuz Sayın Hatiboğlu.

Sayın milletvekilleri, saat 20.00'de toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 19.04

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 20.00

BAŞKAN: Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER: Sebahattin KARAKELLE (Erzincan), Cahit Savaş YAZICI (İstanbul)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 51 inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VII. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

2. – *Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/661) (S. Sayısı : 586) (Devam)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Hazır.

Başkanlık temsilcisi yok; ancak, daha önce, Meclis Başkanlığı 25.1.2001 tarihli 49 uncu Birleşimde de temsil edilemediğinden, görüşmelere devam ediyoruz.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. - Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 81 inci maddesi, kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kanun tasarı ve tekliflerinin Genel Kurulda görüşülmesi

Madde 81. - Kanun tasarı ve teklifleri; Genel Kurulda, aşağıda belirtilen usule göre görüşülür :

- a) Tasarı veya teklifin tümü hakkında görüşme açılır.
- b) Soru-cevap işlemi yapılır.
- c) Tasarı veya teklifin benimsenip benimsenmemesi işarette oylanır.
- d) Benimsenen tasarı veya tekliflerin madde metinleri okutulmaz ve maddeleri üzerinde ayrıca görüşme açılmaz. Ancak madde metinleri tutanakta yer alır.
- e) Madde sırasına göre, önerge işlemleri yapılır.
- f) Maddeler üzerinde verilmiş değişiklik önergelerinin kabulü halinde madde kabul edilen önerge doğrultusunda işarette oylanır, diğer maddeler oylanmaz. 82 nci madde hükmü saklıdır.
- g) Tasarı veya teklifin tümü kesin olarak oylanır.

Aksi, Danışma Kurulunun teklifiyle Genel Kurulca kararlaştırılmamışsa; kanun tasarı ve teklifleri hakkında siyasi parti grupları, komisyon ve hükümet adına yapılan konuşmalar yirmişer, üyeler tarafından yapılan konuşmalar onar dakika ile sınırlıdır.

Anayasa değişiklikleri hariç, kanun tasarı ve tekliflerinin tümünün kesin oylaması; açık oylamaya tabi işlerden değilse, yirmi üyenin talebi halinde açık oyla, aksi takdirde işarette yapılır.

Benimsenmeyen veya kesin oylamasında tümü kabul edilmeyen kanun tasarı ve teklifleri, Genel Kurulca reddedilmiş olur.

BAŞKAN - 3 üncü maddeyle ilgili olarak, Fazilet Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan, Doğru Yol Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Mehmet Gözlükaya; şahısları adına, Erzurum Milletvekili Sayın Lütfü Esengün, Çorum Milletvekili Sayın Yasin Hatiboğlu, İstanbul Milletvekili Sayın Osman Kılıç, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat, Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Yahya Akman, Konya Milletvekili Sayın Lütfi Yalman, Van Milletvekili Sayın Fethullah Erbaş, Ağrı Milletvekili Sayın Nidai Seven ve Isparta Milletvekili Sayın Ramazan Gül söz isteminde bulunmuşlardır.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan, Meclis Başkanvekilinin olması gerekmiyor mu?

BAŞKAN - Efendim, oturumu açtığımda neden başlattığımı ifade ettim; 25.1.2001 tarihli birleşimde, Meclis Başkanlığı temsil edilemediğinden, bir defaya mahsus olmak üzere, görüşmeler, onun yokluğunda da devam ediyor.

Fazilet Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan.

Buyurun Sayın Candan.

FP GRUBU ADINA VEYSEL CANDAN (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 586 sıra sayılı Meclis İçtüzük değişikliğinin 3 üncü maddesi üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, burada, bir kere daha, bir teklifte bulunmak istiyorum: Grup başkanvekillerimiz, aslında bir araya gelmeli ve belki de, hükümetin uluslararası anlaşmalarda verdiği ve zaman-tarihli- tespitli olan yasaları öne almak kaydıyla, Parlamento, çalışmalarına devam etmelidir. Böyle bir anlaşma ve uzlaşma, demokrasi açısından, Parlamentonun itibarı açısından çok önemlidir. Eğer, böyle yapılmazsa, bu Meclis, tarihinde ilk defa kendi milletvekillerinin oylarıyla kendi konuşma hakkını kısıtlayan Meclis durumuna düşecektir.

Değerli arkadaşlar, şimdi 3 üncü madde... Tasarı ve teklif Parlamente'ye geldi ve burada müzakereye açılmadan gruplar adına ve şahsı adına konuşmalar bitti. Düşünün ki, bu tasarı 100 maddelik ve hiçbirini okumadık ve hiçbirinde metnini dahi bilmediğimiz yasalara oy vermiş olacağız. Yani, bunu mantukla izah etmek mümkün değil. "Efendim, Batı parlamentolarında var..." Peki, Batı parlamentolarında komisyon ağırlıklı çalışmalarda yapılan nedir; bir milletvekili asgari 20 civarında danışmanla enforme ediliyor, bütün çalışma şartları var, ağırlıklı olarak komisyonlarda işler tamamlanıyor; ama, bizim Parlamentomuz böyle mi; 550 milletvekilimiz var, 18 tane asli komisyon var ve aynı anda toplanan komisyonlar var, bir milletvekili arkadaşımız hangi komisyonunda ne yapabilecek. Bunu mutlaka düşünmek mecburiyetindeyiz.

Ben şahsım adına şunu açık ve net söylüyorum: Okumadığım, bilmediğim, inanmadığım bir tasarı geldiği zaman katıyetle oy vermem. Okumadığım ve bilmediğim şeye oy vermenin mantığı nedir yani?! Milletvekili demek ücret almak, lojmanda oturmak, gelip burada talimatla oy vermekse, böyle bir milletvekilliğinin hiç şık olmadığı kanaatindeyim.

Değerli arkadaşlar, 3 üncü maddede deniyor ki, komisyon raporları okunmasın; soru-cevap işlemi 10 dakikayla sınırlı kalsın; madde üzerinde müzakere yapılmayalım; değişiklik önermeleri olursa, şimdi hükümetin yaptığı gibi, sahte önermelerle dolduralım, okunurken geri çekelim. Bu, bir kere tasarı müzakeresinin ciddiyetine yakışmıyor; önce dolduruyorsunuz, Başkanlık okumaya başladığı zaman geri çekiyorsunuz. Bunu izah etmek mümkün değil. Kanunlar görüşülürken 330 oyla işi bitirelim; hükümetin sayısı 352... Yani, sanki, hükümet, kendi çoğunluğuna göre bir İçtüzük hazırlıyor, sanki hükümet, IMF'yle yaptığı anlaşmalar doğrultusunda bir İçtüzük hazırlıyor. İşte, işin, yanlış tarafı bu.

Değerli arkadaşlar, öncelikle bu teklifin mahzurlarını satırbaşı halinde şöyle tespit etmek mümkün:

Bir kere, okumadan, incelemeden oy isteniyor; yani, kaldır, indir, otomasyon... Bu, evvela, milletvekilleri açısından onur kırıcıdır. Hiçbir kimse benim okuma imkânımı, hiçbir kimse benim üzerinde konuşma imkânımı kısıtlayarak benden oy isteyemez. Bir kere, bu yanlışır. İhtisas komisyonlarında arzu edilen altyapı hazırlandığı zaman Parlamentoda belki bu yapılabilir; ama, bugünkü şartlar itibarıyla, bu mümkün değil. Hükümetin iddiası, verimin artacağı yönünde.

Değerli arkadaşlar, cumhuriyet tarihinde, bu hükümetin çıkardığı yasalar kadar Anayasa Mahkemesinden dönen yasa var mıdır; yok. Peki, buraya getirdiğimiz birçok yasa tasarısını yarıdayken geri çekmiyor musunuz; birçok maddeleri geri almıyor musunuz? Peki, niye Danışma Kurulu var? Siyasal partilerin yetkilileri otursun, müzakere etsin, ülke menfaatleri doğrultusunda çıkacak yasa tasarıları Genel Kurula gelsin.

Değerli arkadaşlar, yasalar dışarıda tartışılırken -gerek Anayasa Mahkemesinde gerekse diğer kurumlarda- bu yasa koyucu, yani Parlamento, yani milletvekilleri bu yasa hakkında ne demiş, mak-sadı nedir diye zaman zaman müracaatlar olmuş ve tutanaklar hep gündeme gelmiştir. Peki, üzerinde hiç milletvekili görüşü olmayan bir yerde, hangi tutanaktan, hangi milletvekili itibarından bahsedebilirsiniz? Burada bir yasa tasarısı görüşülürken, bir milletvekili arkadaşımız bu tasarıya katkı sağlayabiliyor ise, bundan bir zevk alır; ama, siz, 250 maddelik bir yasa tasarısını "bizim hızla kanuna ihtiyacımız var" der, grup adına konuşmalarla bitirir, maddeler görüşülmeden geçirirseniz, bunun sağlıklı olduğunu iddia etmek mümkün değil.

Değerli arkadaşlar, hakikaten, ben, bu Parlamentoda sıkıntı nerede diye baktım. Yani, oylamalarda zaman kaybı nerede, Parlamento işi engellediği için mi zaman kaybediyoruz; hayır. Açın, bakın, bütün arşivlerde yoklamalara bakın. Yoklamalarda, çoğu zaman, hükümet, arzu edilen karar yetersayısını temin edemiyor. O zaman, demek ki, burada, zaman israfından bahsetmek mümkün değil, milletvekillerinin parlamentoya devamı esastır; ama, siz, maddeler üzerinde milletvekillerine söz vermediğiniz zaman bu tasarıları buradan nasıl geçireceksiniz, ben size söyleyeyim: 15-20 kişiyle geçirmek durumunda kalacaksınız ve milletvekilleri için burası cazibe noktası olmaktan çıkacak. Burayı, bir milletvekilinin çıkıp mikrofondan düşüncesini rahatlıkla söyleyemeyecek duruma getiriyorsunuz.

Siz, IMF ile anlaşma yapmışsınız; geldi bana. Burada, bakın, değerli arkadaşlar. Bu içtüzük değişikliğinin gerçek sebebi şu: "Ocak 2001'e kadar çıkarılacak kanunlar: Türk Telekom, Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu, Elektrik Piyasası Kanunu." Yani, şu IMF'ye verdiğiniz söz var ya... Aslında, IMF'ye verdiğiniz söz kadar, millete verdiğiniz söz de durmanız lazım. Yani, bakın, tekrar "Şubatta çıkarılacak kanun: Şeker Kanunu. Martta çıkarılacak kanun: Elektrik Dağıtımı. Nisanda çıkarılacak kanun: Merkez Bankası Kanunu. Mayıs'ta çıkarılacak kanun: Türk Telekomun satışını kazananların teklifi."

Değerli arkadaşlar, eskiden, IMF şu şu kanunları çıkarın diye hükümete tavsiyede bulunuyordu -talimat demeye dilim varmıyor- ama, şimdi, tarihleri de koymuşsunuz. Bu, bu Parlamento'ya, şurada oturan 550 milletvekili arkadaşımıza, aslında, bana göre, saygısızlıktır. Böyle, emirle kanun çıkmaz. Mutlaka, ekonominin gereği bir anlaşma yapılıyorsa, o anlaşmalarda Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bağımsız devlet olma özelliği önde tutularak, itibarımızla birlikte kanun çıkarılır.

Değerli arkadaşlar, şimdi, şöyle, soru-cevap şeklinde bu tasarıyı bir değerlendirmeye tabi tutalım istiyorum: Mevcut içtüzük yasa çıkarmayı engelliyor mu; hayır; arzu edilen seviyede ol-

mamakla birlikte, uzlaşma olduğu zaman mevcut içtüzükle kanun çıkarılabilir, belki bazı değişiklikler yapılabilir. Peki, bu tasarı muhalefeti susturur mu; mutlaka susturur; konuşma hakkımızı elimizden almaktasınız. Peki, dünyada örneği var mı; komisyonlarla Meclisi yan yana koyduğumuz zaman dünyada örneği yok.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Parlamento, çok enteresan bir tabloyla da karşı karşıya. Burada, Meclisi temsilen oturan arkadaşımızın bugün bir yazısını, makalesini okudum. Sayın Murat Sökmenoğlu diyor ki: "Meclisin iyi, yani, hızlı ve verimli çalışması, hakkın suiistimaline müsaade edilmemesi gerekir; ancak, bunu yaparken, bir başka hakkın kullanılmasına mâni olmak da yanlıştır." Bu makaleyi yazan arkadaşımız, biraz önce burada düşüncelerini ifade etti ve aynı şekilde, daha önce cumhuriyet dönemi yıllarına ait Dahili Nizamnameden bahsederek, bu yazısında, bu yapılan uygulamanın antidemokratik olduğunu söylüyor. Bu da, cumhuriyet tarihinde, bir hükümet içerisinde bir Meclis Başkanvekilinin, hükümetle böyle ters düşerek, doğruyu ilk defa ortaya koyduğu bir metin olarak ortada görülmektedir.

Değerli arkadaşlar, hükümet, bu tasarı metnini savunurken, enteresan tespitler yaptı. Doğrusu, bana çok dokunduğu için, birkaç konuyu ifade etmek istiyorum. Özellikle MHP Grup Başkanvekili arkadaşımız "zaman israfını önleyeceğiz; şehitler için burada kanun çıkaracağız" diyerek, bana göre, aslında, şehitleri bizatihi kendisi istismar etmiştir. Eğer öyle bir kanun tasarı veya teklifi gelirse, bütün Parlamento, parti farkı gözetmeden, herkes, buna destek verir. Yine, aynı 56 ncı maddede eski Tüzüğü gündeme getirirken "bugün silahınızı elinizden aldık" cümlesiyle, fevkalade, bu kürsünün mehabetine, bu Parlamantonun mehabetine yakışmayacak şekilde suçlamalarda bulundu.

Kılık Kıyafet Kanunu, bize göre...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - 1 dakika içerisinde toparlayın efendim.

VEYSEL CANDAN (Devamla) - Din ve vicdan hürriyeti, anayasal teminat altındadır; hiç kimse inancında zorlanamaz, inancının gereği neyse, o olur; ancak, bu tür istismarları yapmanın doğru olmadığı kanaatindeyim.

Yolsuzluktan bahsederken "siyasî irade koyduk" diyor; ancak, bir irade daha koydu bu Parlamento... Maalesef, milletvekili arkadaşlarımız, Parlamantoya devamsızlığı âdet haline getirdiği gibi... Mükerrer oy deniyor. Niye mükerrer oy; sahte oy, dalavereli oy, düzenbaz oy... Parlamantoda sayısal çoğunluğu temin etmek için böyle oy vermenin mantığı nerede?! Meclis Başkanı Sayın İzgin'in, efendim, usul hatası var, aslında arkadaşlarımız yanlış yapmamışlardır anlamına gelen açıklamaları var. Bu açıklamaları da tüzütle karşıladığımızı ifade ediyorum.

Bu teklif, bu Parlamento için bir çıkmaz sokaktır; bir kere daha, mutlaka, tezekkür edilmesi gerekir diyor; saygılar sunuyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, burada, oylama değil, yoklama pusulalarında yanlışlık oldu. Onu o şekilde söyleyebiliriz. Oylama değil, yoklama pusulalarında değişiklik olmuş. Yani, arkadaşlarımız bunu bilerek söylesinler, bir yanlış anlaşılma olmasın.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Denizli Milletvekili Sayın Mehmet Gözlükaya. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim; buyurun.

DYP GRUBU ADINA MEHMET GÖZLÜKAYA (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz teklif üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, bugün merasimini yaptığımız Konya Milletvekilimiz Sayın Turan Bilge'ye Allah'tan rahmet, Grubuna ve ailesine de sabırlar diliyorum.

Bildiğiniz gibi, bu yasa, bu hükümetin inat yasalarından birisi; ısrarla bu antidemokratik yasayı çıkarmaya çalışıyor. Aslında, tasarı falan değil tabii; Başbakanlık makamında hazırlanmış, bir bürokrat tarafından hazırlanmış, üç iktidar grup başkanvekillerine imzalatılmış ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve bu teklifi görüşüyoruz.

Aslında, buna bakarsanız, eğer bu teklif yasalarsa, Meclise hiç gerek yok. Yapılacak şey, üç ortak tarafından -veya yarın dört olur- liderler tarafından verilsin talimatlar, üç grup başkanvekili, dört grup başkanvekili imzalasın, ondan sonra -komisyona bile havale yok, noktasını virgülünü değiştirmeniz mümkün değil- yasalasın, Resmî Gazetede ilan edilsin, olsun, bitsin. Böyle bir anlayış geliyor.

Değerli arkadaşlarım -özellikle iktidar ortağı milletvekillerine sesleniyorum- burada getirilen konuyu, hakikaten iyi okudunuz mu, iyi düşündünüz mü? İçinizde demokrat insanlar var, gerçekten, yasaklı Türkiye'yle savaşıyor insanlar var. Birçoğunuz yeni... Şu sırada oturan sayın bakanlardan birçoğu yasaklı idi; "konuşan Türkiye" diye birlikte koştuk. Şimdi, sizin içinizde olan eskiler ve bugün, bu makamlarda oturan, demokrat olduklarını söyleyen, yasaklarla beraber savaştığımız insanlar, maalesef, faşist bir yasanın buradan geçmesine yardımcı oluyorlar. Böyle bir şeye gönüllünüz razı olabilir mi?! (DYP ve FP sıralarından alkışlar) Buna nasıl müsaade ediyorsunuz?! Düşünün, bu son fırsattır! Biz, muhalefet olarak çekinmiyoruz, çıkarız sokaklara; ama, size vatandaşımız soracak, sen Mecliste neyi konuştun arkadaş diyecek, sen benim esnaf olarak, çiftçi olarak, tüccar olarak, öğrenci olarak, öğretmen olarak hangi meselede Mecliste konuştun diyecek; ne cevap vereceksiniz?!

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Gerek görmüyorlar ki.

MEHMET GÖZLÜKAYA (Devamla) - Vereceğiniz cevap: Benim grup başkanvekilim tayin etti bir tane hukukçu, hukuk konularını konuştu; bir tanesini esnaf konularına tayin ettiler, konuştu... Sonra?.. Sonra, ben de oy verdim diyeceksiniz. Bu, sizin için bir zül olabilir, utanç vesilesi olabilir; vekil olduğunuzu hissedemezsiniz. Bunu samimiyetle söylüyorum. Her gittiğiniz yerde size soruyorlar derterimizi dile getirin diye. Yine soracaklar; ama, getiremeyeceksiniz.

Sevgili arkadaşlarım, tasarı veya teklifin tümü üzerinde konuşulacak, maddeleri üzerinde konuşulmayacak ve 5 dakika da sual ve cevap olacak; arkasından da, önerge varsa, önerge üzerinde konuşma olacak. Böyle bir şey tasavvur edilemez. Bakın, diktatörlüklerde dahi, yani, diktatörlüklerin bulunduğu meşrutî meclislerde, bırakın onları, uzaklara gitmeyi, tekparti devrinde, hatta, ihtilal hükümetlerinden sonra kurulan, ihtilallerden sonra kurulan Kurucu Meclis ve Danışma Meclislerinde böyle bir yasayla meclisler yürütülmedi; müzakere esastı, müzakere esastı... (DSP sıralarından gürültüler) Evet, doğru söylüyorum; Danışma Meclisi üyesi arkadaşlar var burada. Ne kadar baskı altında olursa olsun, gerçekten, bu kürsüde müzakereler yaptılar ve birçok yasanın çıkmasına sebep oldular; ama, bugün bunu kaldırıyorsunuz. Yani, biz bir Danışma Meclisi gibi de mi çalışamayacağız?!

Sevgili arkadaşlarım, biraz önce, demokrat ve asil bir düşünceye sahip olan Sayın Murat Sökmenoğlu, Başkanvekili sıfatıyla dedi ki: "İçime sindiremiyorum bu yasayı; parlamenter sistemin

ruhuna aykırı olduğu için kabul edemiyorum." Kendilerini, Doğru Yol Grubu olarak, bu asil ve demokrat davranışından ötürü kutluyoruz ve sizi de bu anlayışa davet ediyoruz. (DYP sıralarından alkışlar)

Sevgili arkadaşlarım, cuma günü konuşmasında Sayın Köse "bu yasanın amacı, çabuk yasa çıkarmaktır" dedi ve maalesef, biraz önce Sayın Candan'ın da söylediği gibi, şu cümleyi bu kürsüden söyledi: "Eğer, günümüzün ihtiyacı olan yasaları çıkaramazsanız, zamanı değerlendiremediğiniz müddetçe, dün şehit olan insanların yetimlerine ve ailelerine para veremezsin, onun haysiyetini koruyamazsın."

Şimdi Sayın Köse'ye soruyorum: Sayın Köse, ne zaman, bu hükümet, hatta, içinde bulunduğunuz -üçüncü dönemsiniz, beraber geldik- hangi dönemde, bu Meclise şehit aileleriyle ilgili, gazilerle ilgili, çocuk haklarıyla ilgili yasalar geldi de, bu Meclisten ittifakla çıkmamıştır? (DYP sıralarından alkışlar) Polislerimizle, askerlerimizle ilgili yasalar, özlük haklarıyla ilgili, güvenlikle ilgili yasalar geldi de, ne zaman ittifakla çıkmamıştır? Bu duygu istismarına son verin. Şehitler sizin değil, hepimizin. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bu ülke için şehit olmuşlar. Burada duygu istismarı yaptınız. Artık buna bir son verelim. Getirilsin bütün yasalar, ittifakla bu Meclis, iktidarıyla muhalefetiyle birlikte çıkaracaklardır.

Değerli arkadaşlarım, elbette, bizim engellediğimiz yasalar var; ama, desteklediğimiz yasalar da var. Anayasa değişikliklerini destekledik, tahkimi destekledik burada; ama, itiraz ettiğimiz yasalar var. Nedir o yasalar?.. Milletin sırtına yüklediğiniz vergi yasalarına karşı çıktık, engellemeye çalıştık; engellemeyecek miydik? Bugün millet inim inim iniyor. Elbette ki, milletin sırtına yüklenen her yasanın karşısında olduk ve olmaya da devam edeceğiz. Af yasasının karşısında olduk; olmayacak mıydık? Bugün Genelkurmay Başkanı açıklıyor; diyorlar ki: "1 660 PKK'lı salındı." Kim saldı bunu; siz saldınız. (DYP sıralarından alkışlar) Ve diyorlar ki: "Bunlar başka amaçlar için kullanılabilirler." Bu yasaya karşı çıkmayacak mıydık? Hapishaneler gene hırsızlarla dolmaya başladı. Hepsini bu Meclis çıkardı. Biz buna karşı çıkmayacak mıydık?

Şunu bütün samimiyetimizle söylüyoruz: Bu memleketin ve insanların hayrına olan her türlü yasada desteğe varız. Bakın, Sayın Kültür Bakanımız, fikir ve sanat eserleriyle ilgili bir yasanın temel yasa olmasıyla ilgili grup başkanvekillerimize teklifte bulunduğu, Doğru Yol Partisi ve diğer muhalefet partisi olarak itiraz edilmemiştir. Hangi temel ve önemli yasada 91 inci madde çalıştırılmamıştır?

Değerli arkadaşlarım, sözlerimi toplamak istiyorum. Söylenecek çok şey var; ama, şunu söyleyeyim.

Ha, Sayın Köse "bir de açlarla ilgili yasalar gelecek" dedi ve bu kürsüden, açları tahrik ediyorsunuz, anlamında bir cümle söyledi. Dünkü konuşmalarının beşinci sayfasında... Biz, hiçbir zaman, kimseyi istismar etmedik; ama, bu insanların derdlerini, bu kürsüden dile getirmeye devam edeceğiz.

Türkiye, yolsuzluk ve gayrişeffaflıkta dünya dördüncüsü olmuş; bu kürsülerde bunu söylemeyecek miyiz, her fırsatta bunu söylemeyecek miyiz? Yolsuzluklarda da aynı; yolsuzluk ve rüşvette ve gayrişeffaflıkta, her fırsatta söyleyeceğiz; bunu söylemeyelim mi?

Sevgili arkadaşlarım, bu yasa, faşist bir anlayışı ifade etmektedir; bu yasa, bu Meclisin çıkarmaması lazımdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gözlükaya, 1 dakika içerisinde toparlar mısınız.

MEHMET GÖZLÜKAYA (Devamla) - Sağ olun Başkanım.

Ayrıca, bu yasa, bu Meclisi noter yapmaktadır; burada, sadece belirli yerlerden gelen yasaların tasdik mercii haline getirmektedir; milletvekilini, milletvekili olma özelliğini, yasa yapma hakkını ortadan kaldırmaktadır.

Sevgili arkadaşlarım, bugünlerde, aslolan, demokrasimizi, uzlaşmacı olarak, muhalefetiyle iktidarıyla, dayanışmalı, çoksesli bir anlayışla ülkeyi yönetme yoluna gitmek durumundayız; ama, maalesef, siz, ters bir yolu seçtiniz, muhalefeti susturmaya çalışıyorsunuz.

Şunu söylüyorum: 350'nin üzerindeki milletvekili sayınıza rağmen bu Meclisten yasa çıkaramıyorsanız, bu ülkeyi yönetemiyorsanız, o zaman, istifa edin, iş bitsin, yeni oluşumlar meydana gelsin.

Saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahsı adına, Sayın Lütfü Esengün; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika Sayın Esengün.

LÜTFÜ ESENGÜN (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; madde üzerinde kişisel düşüncelerimi arz etmeye çalışacağım. Hepinize saygılar sunuyorum.

Bu maddeyle, 81 inci maddenin değiştirilmesi öngörülmüyor ve kanun teklif ve tasarılarının Genel Kurulda nasıl görüşüleceği planlanıyor; aslında, nasıl görüşüleceği değil, nasıl görüşülmeyeceği öngörülmüyor.

Değerli arkadaşlar, getirilen teklifle, tasarının tümü görüşülecek, benimsenip benimsenmediği oylanacak -yeni bir tabir geliyor- sonra maddeler okutulmayacak; önergeler varsa önergeler okunup oylanacak -ki, önergeler, bugün olduğu gibi, naylon önerge olduğunda- sonuçta, Mecliste görüşülen teklif, tasarı nedir, kimse farkına varmadan el çabukluğuyla geçecek; olan bu.

Şu andaki uygulamadan bile normalde şikâyet etmek lazım. Komisyonlarda görüşülsün isteniyor. Komisyonlarda görüşürüz; bürokratların hazırladığı tasarı komisyona geliyor, orada herhangi bir değişiklik önergesi verildiğinde, komisyonun bütün üyeleri bakanın gözüne bakıyor, bakan da yanındaki bürokratin gözüne... Sonuçta da, yine, hiçbir harfine dokunulmadan, tasarılar, Bakanlar Kurulundan, bürokrasiden geldiği gibi komisyonda oylanıp buraya iniyor. Burada da görüşme olmayacağına göre, sonuçta, bizim yaptığımız, şu anda yapılmak istenen, irademizi bürokrasiye ipotek etmektir; bürokrasiden gelen tasarıları, burada, noter gibi tasdik etmekten ibarettir. Bu teklif yasalaştığı takdirde, bundan sonra yapılacak olan, bu Meclise saygısızlıktır, milli iradeye saygısızlıktır, milletvekillerinin şahsına saygısızlıktır.

Değerli kardeşlerim, değerli milletvekilleri; sonuçta, içtüzük değişikliğiyle, yasama faaliyetlerinde milletvekillerinin katkısı en aza inecektir. Bu uygulama, muhalefeti, fiilen yasama faaliyetlerinin dışına itecektir. Bu değişiklik, demokrasiye aykırıdır, çoğulculuğa, çoksesliliğe aykırıdır; muhalefetin sesini kısma yöneliktir; sonuçta da hiç kimseye yarar sağlamayacaktır.

Bugün, oturumun başında, Sayın Başkan, bir milletvekili arkadaşımıza "fazla konuşmayın" diye bir söz söyledi. İşte bu zihniyettir bu teklifi bu Meclise getiren, "Fazla konuşmayın, susun." Ne olsun; milletin sesi kesilsin.

Değerli milletvekilleri, Kenan Evren bile bu teklifi getirenlerden daha demokrattı. (FP ve DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Kenan Evren bile, bir cunta lideri olarak, 12 Eylül'den sonra

bu içtüzüğe dokunmadı. Böyle haksız, böyle antidemokratik bir içtüzüğün -o zaman isteseydi- bundan daha kötüsünü yapardı; ama, onun düşüncesi, onun zihniyeti sizden daha demokratmış. Biz, Türkiye'yi ileriye mi götüreceğiz, 12 Eylül'ün daha da gerisine mi götüreceğiz?

Bu teklifi nasıl hazırladınız, bu teklife nasıl imza attınız, bu teklifi nasıl savunuyorsunuz?! Bir milletvekili, seçilmiş, milletin reyini almış, milletin iradesini burada temsil etmek için vekâlet almış bir milletvekili, bu teklifi nasıl imzalar, nasıl buraya getirir, buna nasıl oy verir; samimi olarak söylüyorum, hayretler içindeyim. Yazıklar olsun diyorum! Başka hiçbir söz söylenmez bunun üzerinde.

Biraz evvel sahte oydan bahsederken Sayın Başkan yine bir açıklama yaptı: O, oylama değilmiş de yoklamaymış.

Değerli milletvekilleri, sahtekârlık, oylamada da sahtekârlıktır, yoklamada da sahtekârlıktır. (FP ve DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Hiç kimse, o gün yapılan o sahtekârlığı, burada savunmaya, teville kalkışmasın. Meclis tarihinde yüzkarası olaylardan biridir. İnşallah, bundan sonra da böyle bir olayla bir daha karşılaşmayız ümit ediyorum. Yoksa, sahtekârlığın oylaması, yoklaması olmaz ve bunu da hiç kimse kalkıp savunmasın.

Değerli milletvekilleri, millet perişan durumda. Erzurum'da eksi 30 derecede köylü inim inim iniyor; samanı yok, otu yok; esnaf sıftah edemiyor, çoluk çocuğun ayağına giyecek ayakkabısı yok. Biz burada neyle meşgulüz; o dargelirlinin, kimsesiz, zavallı, fakir insanların derdine çare bulacak, arayacak yerde, içtüzük teklifiyle muhalefeti susturup, birtakım çevrelere çok daha iyi hizmet etmenin yollarını arıyoruz. Bu, sizin yanınıza kalmaz. Bunun hesabını bu millet sizden sorar. Zannetmeyin ki, bu dünya böyle devam edecek. Gün gelecek, seçim sandığı önünüze gelecek. DSP'lisiyle, MHP'lisiyle, ANAP'lisiyle, bu yaptığınız haksızlıkların hesabını milletin önünde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM YAŞAR DEDELEK (Eskişehir) - Sen de biraz yatırım yapsaydın bakanlığın zamanında...

BAŞKAN - Sayın Esengün, 1 dakika içinde toparlar mısınız.

LÜTFÜ ESENGÜN (Devamlı) - ...milletin önünde vereceksiniz ve siz gideceksiniz, bu milletin iradesine saygılı olan, gerçekten demokrat, gerçekten Türkiye'de herkesin düşüncesini açıkça ifade etmesini isteyen, o teminatı getiren insanlar, partiler, zihniyetler iktidara gelecek. Siz bu basıkıyla, bu dayatmacılıkla, ancak kendi sonunuzu hazırlarsınız; yaptığınız ondan ibarettir. Eh, belki bir ay, belki üç ay, belki bir sene bu devran böyle devam eder; ama, sizin de sonunuz gelir.

Onun için tekrar rica ediyorum her sözümün sonunda olduğu gibi, gelin, şu teklifi geri çekin, oturup beraber, muhalefetin sözlerini, düşüncelerini nazara alan, ama, Meclisi de gerçekten süratle çalıştıran, yasaların çok daha süratli şekilde çıkmasını temin eden bir içtüzük teklifinde uzlaşalım, mutabık kalalım; bu dayatmayla hiçbir şey kazanamazsınız.

Hepinize saygılarımı arz ediyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahsı adına, Sayın Yasin Hatiboğlu...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Efendim, kişisel söz sıramı, Sayın Arif Emre'ye devrediyorum; talebi var.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emre. (FP sıralarından alkışlar)

KAMER GENÇ (Tunceli) - Bu bakanlar bu akşam nasıl gelmişler; yollarını şaşırmışlar herhalde!..

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emre.

Süreniz 5 dakikadır.

SÜLEYMAN ARIF EMRE (İstanbul) - Muhterem Başkan, değerli üyeler; görüşülmekte olan maddede, üzerinde önerge verilmeyen maddelerin Meclisten müzakeresiz geçmesini öngören bir hüküm mevcut. Bunun son derece mahzurlu olduğunu ve millet ve memleket için tehlikeler getirebileceğini, bir hatıramı arz ederek açıklamak istiyorum:

1967 senesinde, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi olarak, Kıbrıs'ta çıkan buhran, katliam dolayısıyla bir müşterek toplantı yapmıştık. Bu toplantıda, dışarıya asker gönderilmesi için hükümete izin verilmesi söz konusu idi, bu tartışılıyordu; üç-dört gün, çok ciddi, hararetli tartışmalar yapıldı. Hükümetin tezkeresi oya sunulacağı sırada, müzakereler bitmiş, artık söz hakkı tükenmiş olduğu halde, rahmetli Turhan Feyzioğlu, birdenbire heyecanla ileri atıldı "Sayın Başkan, sakın oylamaya koymayın. Bu haliyle bu tezkere kabul edilirse, bizi, Türkiye'yi, farkında olmadan Yunanistan'la savaşa sokabilir" diye bir açıklama yaptı. Evvela karşı çıkıldı, söz hakkı verilmedi; fakat, sonra işin ehemmiyeti anlaşıncı, şu hususu işaret ederek yerinden söz hakkı alabildi: "Anayasanın hükmü gereğince dışarıya asker gönderilmesine izin verilmesi için bu tezkere getirildi; fakat, her nasılsa, gerek hükümetin gerek komisyonların gerekse burada daha önce konuşan bütün parti gruplarının gözünden kaçan bir husus var: Burada hükümet adına yazılan tezkereye, savaş ilanına izin verilmesine mütedair maddenin numarası yazılmış; aman, sakın oylatmayın. Yunan istihbaratı bunu haber alır; biz kendilerine henüz savaş ilan etmediğimiz halde, bizi muhtelif yerlerden hava hücumlarıyla vurup perişan edebilir, gafil avlayabilir; bu önergeyi düzeltin" dedi ve düzelttiler.

Bunu niçin anlatıyorum değerli kardeşlerim; muhalefetin sesini kısıtlama değil, bu Meclisin sesini kısıtlama neticesini doğurur. İnisiyatif Meclisin elindedir, hükümetlerin, elinde değildir. Meclisin inisiyatifini bu şekilde yüzde 95 oranında kısıtlarsak, Meclisin tatbikatı, tutum ve davranışı, tıpkı, direksiyonu kilitlenmiş bir araba, bir vasıta haline gelir. İleride, bu şekilde, anlattığım misalde olduğu gibi, çok kritik, çok önemli bir husus, 550 milletvekilimizden herhangi birinin aklına gelip de, o, bunu, gelip bu kürsülerde söylemek imkânından mahrum kalırsa, o zaman Meclise ne gerek vardır, milletvekillerine ne gerek vardır... Müzakere kavramına ters düşecek bir tatbikat içerisine Meclisi sokmuş oluruz. Herkes fikrini açıklayacaktır. Herhangi bir konuda, bir arkadaşımız öyle bir çözüm getirir ki, o çözüm, hem hükümetin hem komisyonun hem de muhalefetin daha çok beğeneceği bir çözüm olabilir; Meclis bunun için vardır, 550 değerli vatan evladı bunun için bu vazifeyi üstlenmiştir. Bu bakımdan, kesinlikle, bu madde kabul edilmemelidir, komisyon geri çekmelidir. Partilerimiz arasında bir anlaşma sağlanmaya çalışılmalıdır ki, bu mümkündür.

Bu duygu ve düşüncelerle, istirhamımı tekrarlıyorum: Meclisi, direksiyonu kilitlenen bir vasıta haline getirmekten, sureti katiyede ictinap edelim.

Saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın milletvekilleri, soru-cevap işlemine geçiyoruz.

10 dakikalık süreyi başlatıyorum.

Sayın Mustafa Gül?.. Yok.

Sayın Erek, buyurun.

ALİ ŞEVKİ EREK (Tokat) - Sayın Başkanım, şu sorularımı Sayın Komisyon Başkanından soruyorum:

1.- Çok Değerli Başkanvekilim Sayın Murat Sökmenoğlu'nun şu sözlerindeki "maddeler üzerindeki görüşmeleri kaldırarak yasa çıkarmaya çalışmak, uzlaşma kültürünü yok eder. Bu anlayış, demokrasiye zarar veriyor. Muhalefet tepki göstermekte haklı. Meclis susarsa, Türkiye susar. Hızlı yasa çıkaracağız diye, parlamenterizmin ruhunu öldürmeyelim" gibi bir demokrasi asaleti taşıyan görüşlere iştirak ediyor musunuz?

2.- Bu tüzük teklifiyle;

A) Meclis Genel Kurul çalışmalarının bir anlamda ebediyen tatil edildiğinin,

B) Bizlerin fuzulî şağil durumuna getirildiğinin,

C) Bir demokrasi cinayeti işlendiğinin,

Farkında mısınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Komisyon Başkanı.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Sayın Başkan, soru...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, bu Başkan sorulara nasıl cevap verecek; sorulara cevap verebilecek kabiliyette değil efendim!..

BAŞKAN - Sayın Genç... Lütfen...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Yani, bu Komisyon Başkanı, nasıl bu içtüzük değişikliğini getirir?!

BAŞKAN - Sayın Genç, yerinize oturur musunuz.

Sayın Erek, yerinize oturur musunuz.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Yani, bundan sonra bu Meclisi terk edeceğiz...

BAŞKAN - Bu Komisyon Başkanı, bu Meclisten seçildi.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Anayasa Komisyonu Başkanı hangi sıfatla gelip orada oturuyor?! Bu Meclis içtüzüğündü...

BAŞKAN - Siz yerinize oturur musunuz. Sayın Genç, yerinize oturur musunuz. Yerinize oturur musunuz.

Sayın Başkan, siz devam edin efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, bakın, orada oturamazsınız. Bu 3 üncü madde, bu Genel Kuruldan çıkamaz.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Soru, görüşülen konuyla ilgili...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Bir dakika... Burada konuşuyoruz... Sayın Meclis Başkanvekilî, beni dinle!.. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından "Oo" sesleri,gürültüler)

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Ne var bunda?!

ASLAN POLAT (Erzurum) - Böyle düzenlemeyle her şey olur.

BAŞKAN - Sayın Genç... Sayın Genç...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) - Olur mu yani?! Böyle bir düzenlemeyi nasıl getiriyorsunuz?!

KAMER GENÇ (Tunceli) - Bu kürsüyü sizler yok ediyorsunuz; bu, milletin kürsüsüdür.

BAŞKAN - Sayın Genç...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Şimdi... Çünkü, bu bakanların birçoğu da sulistimallere karışmıştır, arkalarında büyük ayıplar vardır, bu kürsüyü susturarak kendilerini kurtarmak istiyorlar. Biz, bu kürsüyü susturamayız; bu halkın kürsüsüdür. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bu kürsüyü susturamayız...

Öyle gevrek gevrek de gülme. Orada da oturamazsın... (DYP sıralarından alkışlar, gürültüler)

Değerli milletvekilleri, ya bu kürsüyü koruyacağız, yoksa buradan çekip gideceğiz.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Sayın Başkan... Sayın Başkan...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Türkiye Büyük Millet Meclisini...

BAŞKAN - Sayın Genç...

Buyurun Sayın Başkan...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Komisyon Başkanı diyor ki "üyeler teklifi vermiştir..." (DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler) Sen Komisyon Başkanı olarak nasıl çıkarırsın bunu?!

NEVZAT ERCAN (Sakarya) - Bu nasıl çıkar Başkan?!

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Haydi cevap ver!.. (DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Sayın Başkan...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Meclisi kapatıyorsunuz!.. Meclise baskıdır bu!

HASAN EKİNCİ (Artvin) - Faşist bir yasadır bu! (DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

KAMER GENÇ (Tunceli) - Bu Meclisin, bu milletin sesi kısılabilir mi?!

HASAN EKİNCİ (Artvin) - Faşist bir yasadır bu! (DYP ve FP Gruplarına mensup bir grup milletvekili Komisyon sıraları önünde toplandılar)

KAMER GENÇ (Tunceli) - Bu gelen tekliften utanıyorum! Bu kürsüyü susturamayız! (DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Suskun bir meclis haline getiriyorsunuz!

HASAN EKİNCİ (Artvin) - Faşist bir yasa bu, faşist yasa!

KAMER GENÇ (Tunceli) - Bu kürsüyü susturamayız!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... (DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, bu şartlarda Genel Kurulu çalıştırmanız mümkün değil; ara vermek zorundasınız.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) - Yapamazsınız... (DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, ara vermek zorundasınız; bu gürültüyle Meclisi çalıştıramazsınız; ara vermek zorundasınız. İhtizaz gayet açık.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Siz bu yasayı çıkaramazsınız!..

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, ara verin.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Halkın sesini kesemezsiniz!.. Ayıp değil mi?!. Sıkılmıyor musunuz?!.
YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, lütfen ara verin.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Milletin sesini kesiyorsunuz!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, rica ediyorum, ara verin. (Gürültüler)

Sayın Başkan, ben rica ediyorum, lütfen ara verin. (Gürültüler)

Efendim, sıkıntı olacak, ara verilsin 10 dakika.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri... (Gürültüler)

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan, şu kürsüyü, halkın sesini kesemezsiniz!

NEVZAT ERCAN (Sakarya) - Böyle şey olmaz!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri... (Gürültüler)

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, rica ediyorum, lütfen ara verin.

(DYP ve FP Gruplarına mensup bir grup milletvekili komisyon sıraları önünde toplandılar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen çekilir misiniz... (Gürültüler)

Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri...

Birleşime, saat 21.00'de devam etmek üzere, ara veriyorum.

Kapanma Saati : 20.45

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 21.05

BAŞKAN: Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER: Burhan ORHAN (Bursa), Sebahattin KARAKELLE (Erzincan)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 51 inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum. (DYP ve FP sıralarından "Açamazsınız Sayın Başkan" sesleri)

HACİ FİLİZ (Kırıkkale) - Hayırdır Başkan!..

(DYP ve FP gruplarına mensup bir grup milletvekili sıralar önünde toplandılar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... (DYP ve FP sıralarından "Oturumu açamazsınız" sesleri)

Sayın milletvekilleri, eğer, burada, bizler, İttüdüğün bize tanıdığı yetkiler çerçevesinde çalışmak istiyorsak, İktidara da, muhalefete de tanınan hakları elbette ki kullanacağız.

MEHMET BATUK (Kocaeli) - Başkanlık Temsilcisi yok orada!

VEYSEL CANDAN (Konya) - Nerede?... Nerede?..

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Muhalefeti susturarak mı?..

BAŞKAN - Şimdi, eğer, siz, mevcut İttüdüğe İtibar ediyorsanız, şuradaki toplanmanız, çalışma sistemimize ve Meclisin saygınlığına pek uygun düşmemektedir.

YAKUP BUDAK (Adana) - Senin yaptığın saygısızlık Sayın Başkan...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Saygınlığı siz nereden çıkardınız?... Hangi saygınlık?..

BAŞKAN - Şimdi, bu Mecliste... (DYP ve FP sıralarından gürültüler)

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Bu Meclisi Danışma Meclisi gibi kullanamazsınız. Bu Meclis, Danışma Meclisi değildir efendim.

AYŞE NAZLI İLİCAK (İstanbul) - Biz, milletin hakkını savunuyoruz, hür vicdanları savunuyoruz, düşünce özgürlüğünü savunuyoruz.

BAŞKAN - Milletin hakkı bu kürsüde savunulur...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Susturuyorsunuz milleti... Çoğunlukla, milletin hakkını gasp ediyorsunuz. Bu kürsüyü kapatıyorsunuz.

BAŞKAN - ...ayağa kalkmak, eylem koymak suretiyle savunulmaz... Burada, hepimizin görevi, mevcut İttüdüğe uymaktır. Eğer...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan, kürsü mü bıraktınız ki savunsunlar?!

BAŞKAN - Çıkardığınız hangi yasayı hepimiz beğeniyoruz.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Hayır, uymuyorsunuz ki çıkaralım...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Meclisi kapatıyorsunuz!.. Bu kürsüyü kapatıyorsunuz!.. Meclisin kapısına kilit vuruyorsunuz!..

ASLAN POLAT (Erzurum) - Kürsüyü kapatıyorsunuz!..

BAŞKAN - Sayın İdare Amirleri...

BEKİR SOBACI (Tokat) - İttüdük farklı bir şeydir Sayın Başkan, normal bir kanun gibi değildir...

BAŞKAN - Sayın İdare Amirleri...

BEKİR SOBACI (Tokat) - Bu İçtüzük Meclisin çalışma düsturudur...

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - Kapat Meclisi...

BAŞKAN - Sayın İdare Amirleri... Yok mu İdare Amirleri?..

BEKİR SOBACI (Tokat) - Cumhurbaşkanının tasdiki var mı burada?!

BAŞKAN - Sayın İdare Amirleri, çalışma düzenimizi sağlayın lütfen...

T. RIZA GÜNERİ (Konya) - 68'i uygulayın...

BEKİR SOBACI (Tokat) - PKK hükümeti bu yahul.. Kimin hükümetisiniz siz?!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen yerlerinize oturur musunuz...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Oturmuyoruz...

VII. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

2. - *Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/661) (S. Sayısı : 586) (Devam)*

BAŞKAN - Efendim, soru sorma işleminde kalmıştık... Soru sorma işlemini başlatıyorum. (FP ve DYP sıralarından "Hayır, hayır" sesleri, sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

Sayın Zeki Ertugay... (FP ve DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, alkışlar, gürültüler)

Sayın Zeki Ertugay, sorunuzu soruyor musunuz?..

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sordurmuyoruz...

BAŞKAN - Sormuyorsunuz...

Sayın Esengün?.. (FP ve DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

Sayın Arıncı?.. Sayın Bülent Arıncı?.. (FP ve DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, alkışlar, gürültüler)

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - İçtüzüğü uygulayın...

T. RIZA GÜNERİ (Konya) - 68'i uygulayın...

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - Hadi uygulayın... (FP ve DYP sıralarından "Kapat, kapat" sesleri, gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Yahya Akman?..

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - Kapatın Meclisi...

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Kapat Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Mahfuz Güler?..Yok.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Kapat... Kapat... (FP ve DYP sıralarından "Kapat! Kapat!" sesleri, sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler, alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Salih Kapusuz?..

Sayın Kapusuz, sorunuzu sorar mısınız? (FP ve DYP sıralarından "Hayır, kapat" sesleri, sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

Soru sorma işlemi tamamlanmıştır. (FP ve DYP sıralarından "Hayır, hayır" sesleri, gürültüler)

Önergeleri okutuyorum: (FP ve DYP sıralarından "Kapat, kapat" sesleri, gürültüler)

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Birinci önerge... (DYP ve FP sıralarından "Hop! Hop!" sesleri)

(FP ve DYP Gruplarına mensup bir grup milletvekili Başkanlık kürsüsü önünde toplandı; gürültüler, alkışlar)

T. RIZA GÜNERİ (Konya) - İttüdüğü uygulayın Sayın Başkan...

YAKUP BUDAK (Adana) - İttüdüğü uygulayın diyorlar... İttüdüğü uygulayın diyorlar!..

T. RIZA GÜNERİ (Konya) - Bu bir istibdatır... Bu bir dayatmadır...

LÜTFÜ ESENGÜN (Erzurum) - Kapatacaksın!..

T. RIZA GÜNERİ (Konya) - Sayın Başkan, böyle devam edemezsiniz...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, ben size yardımcı olmak istiyorum... 68 inci madde gayet açık...

BAŞKAN - Teşekkür ederim...

T. RIZA GÜNERİ (Konya) - 68'i uygulayın... Devam edemezsiniz...

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - Başka türlü devam edemezsiniz...

T. RIZA GÜNERİ (Konya) - İttüdüğü uygulayın Sayın Başkan...

MEHMET BATUK (Kocaeli) - Böyle çalışma olmaz...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan, dayatıyorsunuz...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, madde üzerinde verilmiş 21 adet önerge vardır. (FP ve DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, kapat...

BAŞKAN - Bu önergelerin 10 adedi maddenin birinci fıkrasıyla ilgili değişiklik önergeleridir. (Başkanlık kürsüsü önünde toplanan FP ve DYP milletvekillerinden "Geç onu, geç" sesleri, gürültüler)

BEKİR SOBACI (Tokat) - Allah aşkına yapmayın! Meclis tarihinde var mı böyle bir çalışma?! Ayıp oluyor!

BAŞKAN - Bunların sadece 4'ünü işleme koyacağım.

BEKİR SOBACI (Tokat) - Alet oluyorsunuz!

BAŞKAN - Maddenin ikinci fıkrasıyla ilgili olarak... (Gürültüler)

NEVZAT ERCAN (Sakarya) - Bu, muhalefetin meselesi değil Sayın Başkan; bu, Meclisin itibarıdır; bu, Meclisin saygınlığıdır. Rica ediyorum sizden.

(Başkanlık kürsüsü önünde toplanan FP ve DYP Gruplarına mensup milletvekillerinden "Ol-maz Sayın Başkan!" sesleri, alkışlar, gürültüler)

BAŞKAN - Efendim, siz yerinize buyurur musunuz...

HASAN EKİNCİ (Artvin) - Meclis kürsüsü kapatılır mı!

BAŞKAN - Siz, kibar olun... Siz, kibar olun bir sefer. Bakanlık yaptınız, size yakışmıyor Sayın Ekinci.

HASAN EKİNCİ (Artvin) - Meclisi idare edemiyorsan bırak!

HÜSEYİN ÇELİK (Van) - Sayın Başkanım, istirham ediyorum sizden.... Biz, grup başkanvekilleriyle bir araya gelelim, görüşelim

BAŞKAN - Efendim, görüşün... (Gürültüler)

Sayın milletvekilleri, grup başkanvekillerinin...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan kapat!

HÜSEYİN ÇELİK (Van) - Biz bir araya gelelim,

BAŞKAN - Efendim, bakın, eğer..

HÜSEYİN ÇELİK (Van) - Sizin başkanlığınızda bir araya gelelim.

BAŞKAN - Efendim, benim başkanlığım... Sizin kendi aranızdaki uzlaşma, dayanışma, o, benim dışımda. Ben de gelebilirim, katılabiliyim, o benim için sorun değil.

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Zorbalığa izin yok.

HASAN EKİNCİ (Artvin) - Yönetemiyorsun bunu, bırak bari.

BAŞKAN - Öyle mi!.. Sayın milletvekilim, siz önce biraz daha kibar olun; Meclis Başkanlığına saygıyı öğrenin.

HASAN EKİNCİ (Artvin) - Siz öğretmiyorsunuz.

BAŞKAN - O sizin takdiriniz.

MEHMET BEKÂROĞLU (Rize) - Sen de milletvekillerine saygılı ol.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) - Allah aşkına...

BAŞKAN - Efendim, maddenin önergeler bölümüne geldik... (Başkanlık kürsüsü önünde toplanan FP ve DYP Gruplarına mensup milletvekillerince alkışlar, gürültüler)

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Sayın Başkan, devam...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) - Sayın Başkan, rica ediyorum, bu işin çözümü var, uzlaşırız biz, bunun bir çıkar yolunu buluruz. Rica ediyorum, siz bu şartlarda bu Meclis oturumunu sürdürmeyin. Çok rica ediyorum. ("Ara verin" sesleri)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, maddenin önergeler bölümüne geldik; ancak... (Gürültüler) Bir dakika efendim...

MEHMET BEKÂROĞLU (Rize) - Sayın Başkan, bu işi...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, maddenin önergeler bölümüne geldik; ancak, mevcut durumda, çalışmalarımızı, şu anda sürdürmemiz olanaklı görünmüyor.

Grup başkanvekillerinin bir araya gelmesi için 15 dakikalık süre vereceğim. (DSP ve MHP sıralarından gürültüler)

21.30'da toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 21.12

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.50

BAŞKAN : Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER : Burhan ORHAN (Bursa), Sebahattin KARAKELLE (Erzincan)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 51 inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum. (FP ve DYP sıralarından "Açamazsın" sesleri, gürültüler)

Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

(FP ve DYP sıralarından "Açamazsın" sesleri, ayağa kalkmalar, sıra kapaklarına vurmalar, alkışlar[!])

VII. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

2. – *Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse ile Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/661) (S. Sayısı : 586) (Devam)*

BAŞKAN - Komisyon Başkanı?.. Hazır. (Gürültüler)

Sayın milletvekilleri, önergelerde kalmıştık.

Önergeleri, geliş sırasına göre okutup, aykırılık derecesine göre işleme alacağım.

(FP ve DYP Gruplarına mensup milletvekillerinin sıralar önünde toplanmaları, gürültüler, alkışlar[!])

AYŞE NAZLI İLİCAK (İstanbul) - Hayır, açamazsın!

ASLAN POLAT (Erzurum) - Açamazsınız!

MEHMET BATUK (Kocaeli) - Milleti susturamazsınız!

BAŞKAN - Sayın idare amirleri... Sayın idare amirleri... ("Açamazsınız" sesleri, gürültüler)

MEHMET BATUK (Kocaeli) - Sayın Başkan, 68 inci maddeyi uygulayım...

BAŞKAN - Sayın idare amirleri...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Açamazsınız! Yanlış yapıyorsunuz!.. Halkı susturamazsın!

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, 68 inci maddeye göre, kapatmak zorundasınız.

(FP ve DYP Gruplarına mensup milletvekillerinden "Açamazsın" sesleri, gürültüler, alkışlar[!])

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Açamazsın!.. Sayın Başkan, milletvekillerinin konuşma hakkını engelleyemezsiniz!

(FP ve DYP Gruplarına mensup bir grup milletvekilinin Komisyon sıraları önüne yürümeleri, gürültüler, alkışlar[!])

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, size yakışmıyor!.. Açamazsınız!..

MEHMET BATUK (Kocaeli) - Sayın Başkan, 68 inci madde çok açık; 68'i uygulayın...

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Meclisi açamazsınız!

ASLAN POLAT (Erzurum) - Açamazsınız! Yanlış yapıyorsunuz!

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, sizin de konuşma hakkınızı biz savunuyoruz; yarın muhalefete düşünce...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... (Gürültüler)

ASLAN POLAT (Erzurum) - Halkı susturamazsınız!

BAŞKAN - Büyük Millet Meclisini... (FP ve DYP Gruplarına mensup milletvekillerinden "Açamazsınız" sesleri, gürültüler, alkışlar[!])

Sizin yaptığınız, parlamenterlik göreviyle bağdaşmıyor... (FP ve DYP milletvekillerinden "Açamazsınız" sesleri, gürültüler, alkışlar[!]) Sizin yaptığınız, parlamenterlik göreviyle bağdaşmıyor... Parlamentoda böyle bir eylem biçimi var mı; engelleme biçimi var mı?!. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

(FP ve DYP Gruplarına mensup milletvekillerinden "ayıp, ayıp!" sesleri, gürültüler, alkışlar[!])

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Devam edemezsiniz Sayın Başkan.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Halkı susturamazsınız...

MEHMET BATUK (Kocaeli) - Birleşimi kapatmak zorundasınız...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... (Gürültüler)

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, lütfen, 68 inci maddeyi uygulayın...

NURHAN TEKİNEL (Kastamonu) - Bu ayıp yeter size!..

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Benim şimdi konuşmam var; nasıl konuşturacaksınız?

BAŞKAN - Efendim, arkadaşlarımız oturursa, size söz hakkı vereceğiz.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Benim konuşmam var efendim.

BAŞKAN - Efendim, siz...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Halkı susturamazsınız!..

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

ASLAN POLAT (Erzurum) - Halkı susturamazsınız!..

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Parlamentoyu çalıştıramazsınız... Kendinize kıyıyorsunuz...

NURHAN TEKİNEL (Kastamonu) - Meclisi susturamazsınız...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

Ben, Genel Kurulu açmakla mükellefim... (Gürültüler)

ASLAN POLAT (Erzurum) - Halkı susturamazsınız.

MEHMET BATUK (Kocaeli) - 68'i uygulayın...

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - 68...

BAŞKAN - Önergeleri okur musunuz efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Parlamenta kıyıyorsunuz... Kürsüye kıyıyorsunuz... Yapmayın lütfen...

"Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İçtüzük teklifinin 3 üncü maddesiyle değiştirilmek istenen..."

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Görüşemezsiniz...

"...81 inci maddesinin (b) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz..."

(FP ve DYP Gruplarına mensup bir grup milletvekilinin kürsü önünde toplanması, gürültüler)

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Meclisi bu duruma sokamazsınız... (Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız tarafından Kâtip Üyenin mikrofonunun çekilmesi) Konuşamazsınız... Kapatmak zorundasınız... (Kürsü önünde yumruklasmalar, gürültüler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, yerinize oturur musunuz... Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri... (FP ve DYP gruplarına mensup milletvekillerinden "Açamazsınız" sesleri, gürültüler, alkışlar [!])

Sayın milletvekilleri...

(FP ve DYP gruplarına mensup milletvekilleri İstiklal Marşını okumaya başladı)

"Görüşülmekte olan İçtüzük teklifinin 3 üncü maddesiyle değiştirilmek istenen 81 inci maddesinin (b) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla.

Ahmet Kabil

Rize

Mücahit Himoğlu

Erzurum

'b) Soru cevap işlemi 10 dakikayla sınırlıdır.'" (Gürültüler)

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum... (FP ve DYP gruplarına mensup milletvekillerinden "68'i uygulayın" sesleri, gürültüler, alkışlar[!])

MEHMET BATUK (Kocaeli) - 68 inci maddeyi uygulayın Sayın Başkan! Başkan, 68'i uygula!..

BAŞKAN - Siz okuyun... (Gürültüler)

"Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İçtüzük teklifinin 3 üncü maddesiyle değiştirilmek istenen 81 inci maddesinin (e) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla.

Ahmet Kabil

Rize

Mücahit Himoğlu

Erzurum

'e) Önerge işlemleri verilmiş sırasına, madde sırasına ve aykırılık durumuna göre yapılır."

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum... (Gürültüler)

"Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İçtüzük teklifinin 3 üncü maddesiyle değiştirilmek istenen 81 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla."

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... (Gürültüler) Sayın milletvekilleri... Efendim, kürsüyü boşaltır mısınız!.. (Gürültüler) Kürsüyü boşaltır mısınız arkadaşlar!.. (Gürültüler)

LÜTFİ YALMAN (Konya) - Sayın Başkan, 68 inci maddeyi uygulama.. Böyle görüşme olur mu?!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen, kürsünün önünü boşaltır mısınız!.. (Gürültüler) Sayın milletvekilleri, lütfen, kürsünün önünü boşaltır mısınız!.. Sayın milletvekilleri, lütfen, yerlerinize oturur musunuz!..

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Oku, oku...

"... Saygılarımla.

Ahmet Kabil

Mücahit Himoğlu

Rize

Erzurum

a) Tasarı ve teklifin tümü üzerinde görüşmeler yapılır ve oylanır. Tümü kabul..."

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, oturumu kapatmak zorunda kalacağım.

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Olur mu Sayın Başkan...

BAŞKAN - Ama, yapmasınlar canım, yapmasınlar! (Kürsü önünde yumrukleşmeler; DYP ve FP sıralarından "Yuh" sesleri)

Sayın milletvekilleri, birleşime 22.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati :21.58